

nedap

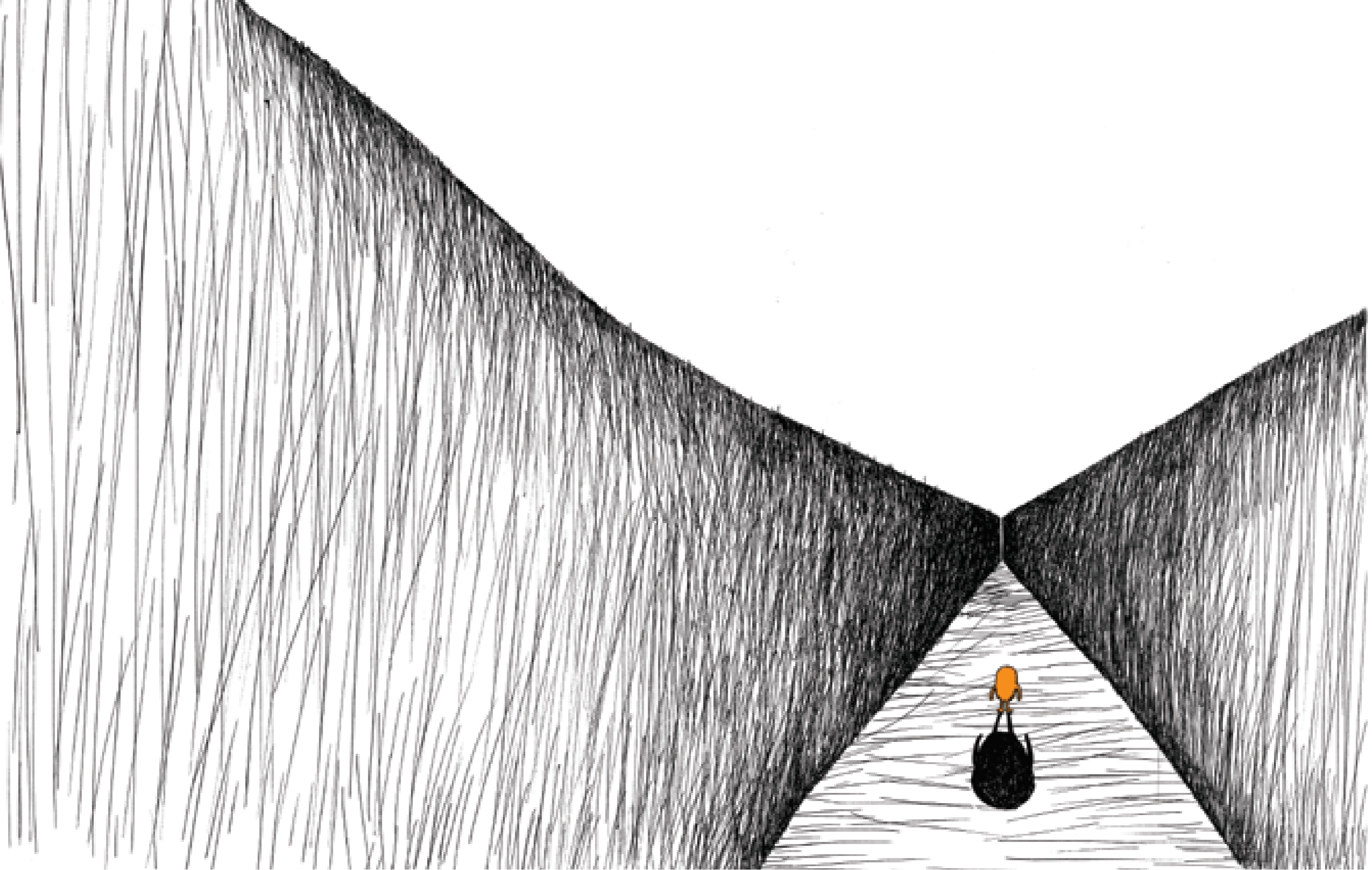
verslag over 2007

We reizen...

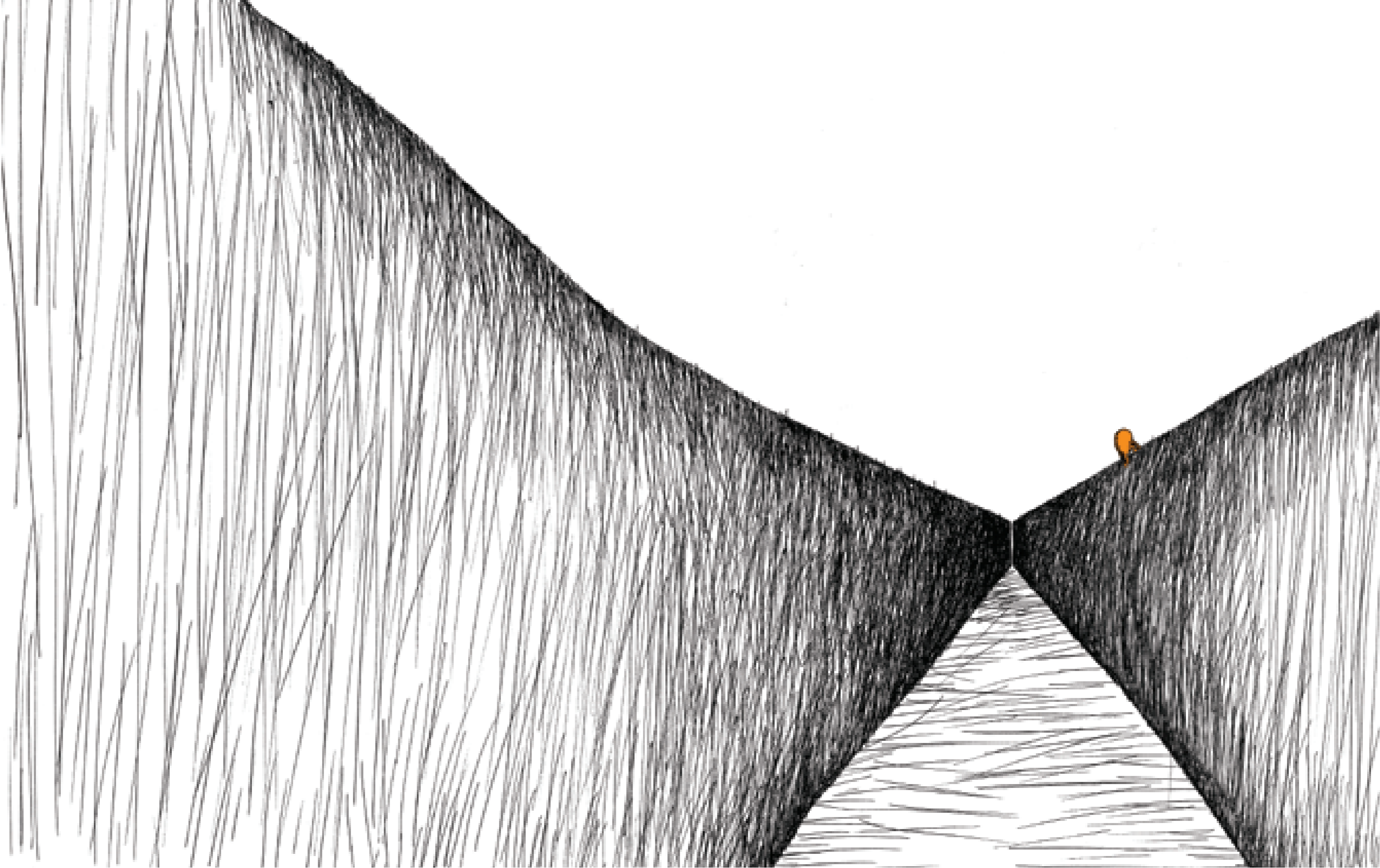
nedap

Verslag van de N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" over het achtenzeventigste boekjaar 2007
Opgericht 27 september 1929. Sinds 1947 genoteerd aan Euronext N.V.

We reizen wie weet waarheen we kunnen niet halverwege stoppen er is geen halverwege er is alleen maar de weg

we reizen...

Inhoud

8 Bericht van de raad van commissarissen

11 Directieverslag

11 2007 in het kort

12 Bestuur en toezicht

12 Medewerkers en organisatie

14 Markt

23 Financieel

24 Gegevens over het aandeel Nedap

25 Vooruitzichten

26 Jaarrekening

70 Overige gegevens

70 Accountantsverklaring

72 Vijf jaar Nedap

76 Statutaire bepaling inzake de winstbestemming conform artikel 45

76 Winstbestemming

77 Stichting Preferente Aandelen Nedap

77 Profielschets raad van commissarissen

78 Gegevens commissarissen

80 Ondernemingen en leiding

Bericht van de raad van commissarissen

Aan aandeelhouders

Hierbij bieden wij u het door de directie opgestelde verslag over 2007 aan, waarin ook de jaarrekening is opgenomen. Deze jaarrekening is door KPMG Accountants N.V. gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien, welke is opgenomen onder Overige gegevens.

Het verslag over 2007 en het accountantsrapport zijn met de directie besproken in aanwezigheid van de accountant en controller. Door de discussie met de aanwezigen, in samenhang met de kennis verkregen door de in de loop van het jaar ontvangen en besproken periodieke rapportages, zijn wij ervan overtuigd dat het verslag over 2007 een goede basis vormt voor de verantwoording die de Raad van Commissarissen aflegt met betrekking tot het gehouden toezicht.

Wij adviseren u de jaarrekening over 2007 vast te stellen.

De winst toekomend aan aandeelhouders over 2007 bedroeg € 14,2 miljoen, € 2,12 per aandeel. In overeenstemming met art. 45 lid 1 van de statuten hebben directie en de Raad vastgesteld dat € 1,4 miljoen wordt toegevoegd aan de overige reserves, waarna € 12,8 miljoen (€ 1,91 per aandeel) beschikbaar is voor dividend.

Als onderdeel van het financiële beleid houdt Nedap in principe een solvabiliteit van 45% aan, waarbij de onverdeelde winst niet tot het eigen vermogen wordt gerekend. Omdat de balans een momentopname is, worden kortetermijnpieken of -dalen in het werkkapitaal buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van het bedrag dat aan de Overige reserves wordt toegevoegd.

Door een nog te hoge voorraad als gevolg van het moeten terughalen van uitbestede productie kwam de solvabiliteit ultimo 2007 met 41,7% lager uit dan de gewenste 45%. Naar verwachting zal de voorraad gedurende het lopende boekjaar verder dalen richting het streefniveau.

De Raad heeft in 2007 viermaal regulier met de directie vergaderd. Vast agendapunt hierbij zijn de periodieke financiële rapportages en de gang van zaken. Tienmaal per jaar rapporteert de directie aan de Raad. In deze rapportages wordt de gang van zaken toegelicht aan de hand van de cijfers. Ook de balans en het investeringsoverzicht maken vast onderdeel uit van de rapportage. De openheid van de toelichting en de snelheid waarmee de rapportage na afsluiting van de periode verschijnt, vormen voor de Raad een goede basis voor vertrouwen in, en het uitoefenen van toezicht op het bestuur.

Eén keer per jaar maakt de directie een overzicht waarin de verwachtingen voor de komende twee jaar worden toegelicht. Voor het eerste jaar wordt de verwachte gang van zaken uitvoerig toegelicht, alsmede de te verwachten investeringen. De verwachte gang van zaken vormt de basis voor iedere periodieke rapportage. Voor het tweede jaar is de aandacht voornamelijk gefocust op de omzet en toegevoegde waarde.

Ook aan de ontwikkelingen rondom de Nedap-stemmachine in zowel Nederland als de Verenigde Staten werd uitvoerig aandacht besteed.

Buiten de reguliere vergaderingen om hebben de voorzitter van de Raad en de voorzitter van de directie regelmatig contact. Daarnaast zijn gesprekken met klantgropleiders en de ondernemingsraad een belangrijke bron voor de commissarissen om hun inzicht in de wijze van werken en in wat er speelt bij Nedap, te verdiepen.

Evenals in voorgaande jaren vond een evaluatie plaats van het accountantskantoor KPMG. Op grond van de uitkomsten hiervan ziet de Raad geen reden om de door de algemene vergadering van aandeelhouders in 2006 voor drie jaar aan KPMG Accountants N.V. verleende opdracht ter discussie te stellen.

Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 15 mei 2007 trad de heer ir. A. van der Velden op grond van het geldende rooster af als commissaris. De ondernemingsraad heeft gebruik gemaakt van haar versterkte aanbevelingsrecht en de raad van commissarissen aanbevolen de heer ir. A. van der Velden voor te dragen als commissaris. De Raad heeft deze aanbeveling overgenomen. Nu de algemene vergadering van aandeelhouders te kennen had gegeven voor deze vacature geen personen aan te bevelen, is de heer Van der Velden door de algemene vergadering van aandeelhouders herbenoemd tot lid van onze Raad.

De Raad is van mening dat de aan de Raad opgelegde wettelijke taak van het houden van toezicht op en het met raad ter zijde staan van de directie, goed kan worden uitgeoefend.

Alle leden voldoen aan de in de Corporate Governance Code gestelde eisen met betrekking tot onafhankelijkheid en deskundigheid. In het gezamenlijk gevoerde gesprek over het functioneren van de Raad kwamen geen zaken naar voren die nadere aandacht behoefden.

De voorzitter en vice-voorzitter van de Raad hebben in het afgelopen boekjaar, zoals afgesproken, meerdere individuele gesprekken gevoerd met de directieleden, alsmede gesprekken met de gezamenlijke directie. Focus hierbij lag op de invulling van de directiestructuur na het vertrek van de heer Westendorp. Hierover hebben zij in de commissarissenvergaderingen rapport uitgebracht. Ook heeft de Raad diverse keren vergaderd buiten aanwezigheid van de directie over genoemd onderwerp en over het eigen functioneren.

De raad van commissarissen betreurt het dat er aan het einde van het jaar een even ongebruikelijke als voor Nedap onwenselijke situatie ontstond door een verschil van inzicht tussen de Raad en twee leden van de toenmalige directie over de directiestructuur na de pensionering van de heer Westendorp en het naar buiten komen daarvan.

Na een periode van intensief overleg, met een grote inzet van alle betrokkenen, is uiteindelijk een voor alle partijen aanvaardbare oplossing gevonden. Bij het schrijven van dit verslag is de directie in haar nieuwe samenstelling begonnen met haar taak om – na het vertrek van de heer Westendorp per 1 maart 2008 – al hetgeen de afgelopen jaren gezamenlijk is opgebouwd verder uit te bouwen.

De heer Westendorp heeft een grote bijdrage geleverd aan het vorm en inhoud geven aan de zo succesvolle ontwikkeling van het huidige Nedap. Zijn originele inzichten met betrekking tot de positie en de rol van de mens in de organisatie, het belang van het creëren van meerwaarde voor de klant met daarbij de faciliterende rol van de technologie zijn daarbij leidend geweest. Ook heeft hij er aan bijgedragen dat de twee mededirecteuren, de heren Badenhop en Wegman, nu goed toegerust zijn om aan dit Nedap-proces verder leiding te geven. De Raad heeft daarin het grootste vertrouwen.

De voortgaande groei van omzet en resultaat geeft aan dat Nedap met haar strategie goed op koers ligt. Wij complimenteren alle Nedappers met hun grote inzet die geleid heeft tot uitstekende resultaten over 2007 en wij waarderen hun voortdurende inzet en creativiteit om het vernieuwingsproces verder te ontwikkelen.

Groenlo, 21 maart 2008

De raad van commissarissen:

A. van der Velden, voorzitter
J.P. Bahlmann, vice-voorzitter
A.J. Berkhout
M. Veninga

Directieverslag

2007 in het kort

Na de fraaie omzetsijging over 2006, waardoor de opbrengsten op het recordniveau van € 138,5 miljoen uitkwamen, stegen de opbrengsten in 2007 verder naar € 145,8 miljoen. De klantgroepen Agri, Healthcare, Library Solutions, Locker Management Systems, Retail Support en Power Supplies droegen in dit verslagjaar bij aan de omzetsijging. De klantgroepen AVI, Education, Security Management, Specials en Verkiezingssystemen maakten een pas op de plaats of lieten een lagere omzet zien na mooie groeicijfers over 2006. Het sterk projectmatige karakter van veel opdrachten en het ondernemende karakter van de klantgroepen kunnen leiden tot positieve of negatieve uitschieters in de groei.

De winst na belastingen over het boekjaar 2007 steeg met 15% naar € 14,3 miljoen (2006: € 12,4 miljoen). Dit is 9,8% van de omzet (2006: 9,0%). Van deze winst komt € 14,2 miljoen toe aan onze aandeelhouders en € 0,1 miljoen aan het minderheidsbelang. Per aandeel kwam de winst uit op € 2,12 (2006: € 1,84). Op grond van het gehanteerde dividendbeleid is het dividend vastgesteld op € 1,91 (2006: € 1,65), een contante uitkering van 90%.

Het was een boeiend jaar, met bijzondere gebeurtenissen en nieuwe ontwikkelingen die van betekenis zijn voor de toekomst van Nedap. Sommige gebeurtenissen waren belangrijk maar onopvallend, terwijl andere zaken de gemoederen binnen en buiten Nedap behoorlijk hebben beziggehouden.

De perikelen rond Verkiezingssystemen hebben veel tijd en bijzondere aandacht gevraagd. Op eenzijdige en deels onjuiste beeldvorming in de media volgde in 2007 overhaaste politieke besluitvorming, op basis waarvan de huidige Nedap-stemmachines niet langer kunnen worden ingezet bij verkiezingen in Nederland. Het geeft aan hoe snel marktsituaties kunnen veranderen, temeer daar de groep Verkiezingssystemen in diverse andere landen wel positieve ontwikkelingen kon melden.

Veel nieuwe producten zijn het afgelopen jaar geïntroduceerd en dat heeft veel tijd en aandacht gevraagd van de medewerkers. Het is goed om te zien hoe het beleid om meer kennis te verkrijgen van het bedrijfsproces bij klanten en eindgebruikers, ook in de breedte steeds beter begrepen en toegepast wordt.

Door een intensieve samenwerking tussen de klantgroepen en Inventi B.V., de nieuwe organisatie voor productie binnen Nedap, is een uitstekende prestatie geleverd en kon een groeiend aantal producten aan deze nieuwe organisatie worden overgedragen. De eerdere problemen met de uitbesteding van productie in het buitenland behoren hiermee tot het verleden.

Dochteronderneming Nsecure in Barendrecht kon aan het eind van het jaar haar nieuwe huisvesting betrekken. Het gebouw heeft een herkenbare Nedap uitstraling, met een fraaie vormgeving en toegankelijk ingerichte, open ruimtes en geeft daarmee een nieuwe impuls aan de identiteit en slagvaardigheid van Nsecure.

Nedap France is de bouw van een nieuw onderkomen in de buurt van Parijs aan het voorbereiden. Naar verwachting zal dit pand in de tweede helft 2009 worden opgeleverd.

Bestuur en toezicht

Aan het eind van het jaar ontstond er een voor Nedap hoogst ongebruikelijk verschil van inzicht tussen twee leden van de directie en de Raad van Commissarissen over de directiestructuur na de pensionering van de heer Westendorp. Na een periode van intensief overleg tussen betrokkenen is uiteindelijk een oplossing gevonden. Bij het schrijven van dit verslag is de nieuw samengestelde directie begonnen met haar taak om – na het vertrek van de heer Westendorp per 1 maart 2008 – al hetgeen de afgelopen jaren gezamenlijk is opgebouwd verder uit te bouwen.

Nedap is in de 35 jaar dat de heer Westendorp er werkzaam is geweest, waarvan ruim 23 jaar als directeur, uitgegroeid tot een begrip in Nederland en ver daarbuiten. Eigenzinnig, creatief, innovatief, maar vooral een mensenbedrijf. Iedereen heeft kansen en iedereen kan meedoen, nee, iedereen moet meedoen. Het heeft geleid tot een ommekeer en een verdieping in het denken over markten, klanten en productontwikkeling, over wat wij noemen 'onderscheidend vermogen', waarbij alles in het teken staat van het creëren van waarde voor de klant.

Technisch denken werd ondergeschikt aan het creëren van oplossingen. Afdelingen maakten geleidelijk plaats voor klantgroepen, zodat de focus op de klant en op de toepassing van onze producten optimaal kon zijn.

Informeel contacten kwamen in de plaats van structuren, functies werden verantwoordelijkheden, werknemers werden medewerkers en medeondernemers. Een fraai gebouw is verzezen op de fundamenten van de oude Nedap, waarbij ook beeldende kunst een prominente plaats kreeg binnen het bedrijf.

Onder leiding van de heer Westendorp is het bedrijf de afgelopen jaren gestaag uitgebouwd tot een prachtige onderneming, met een zeer eigen identiteit en uitstraling, waar al vele jaren een gezonde, autonome groei van omzet en winst gerealiseerd wordt. Hiervoor zijn wij de heer Westendorp meer dan erkentelijk. Het is een hele uitdaging om hier een goed vervolg aan te geven.

Ingevolge het vastgestelde rooster van aftreden trad de heer ir A. van der Velden tijdens de op 15 mei 2007 gehouden aandeelhoudersvergadering af als commissaris, waarna hij in dezelfde vergadering werd herbenoemd. Op deze vacature was het versterkte aanbevelingsrecht van de OR van toepassing. De raad van commissarissen heeft de aanbeveling van de ondernemingsraad in dezen overgenomen.

Medewerkers en organisatie

In de afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan het doorgronden van het bedrijfsproces bij klanten en de toepassingen waarin onze producten en diensten uiteindelijk een rol spelen. Door te begrijpen waar het bij de klant om draait, kan deze met onze aanpak en onze producten succesvoller worden in zijn afzetmarkt, of in zijn productie, logistiek proces of dienstverlening. Niet zelden blijkt dat heel andere aspecten een rol spelen dan wij aanvankelijk dachten, zaken die in de specificatie niet genoemd worden, maar die uiteindelijk wel leiden tot andere oplossingen en betere producten of diensten. Hoewel hier het nodige al is bereikt, houdt dit proces nooit op.

Dat vraagt nieuwe en andere vaardigheden van de medewerkers en moet leiden tot een andere manier van samenwerken met klanten. Het vraagt naast technische vaardigheden vooral inlevingsvermogen en tact om hier integer en betrouwbaar mee om te gaan.

Met een sterk op de praktijk gerichte aanpak levert Healthcare bijvoorbeeld systemen voor zorgregistratie door thuiszorgmedewerkers. Hierdoor komt er niet alleen meer tijd vrij voor zorgtaken, maar levert zij met door haar ontwikkelde software en kennis van zorgprocessen ook nuttige inzichten aan het management, die weer bijdragen aan het verbeteren van de verleende zorg en de effectieve inzet van de thuiszorgmedewerkers.

Een ander voorbeeld van de Nedap-aanpak is een eenvoudig toegangscontrole- en beheersysteem, EASi/Access, dat specifiek is ontwikkeld voor toepassingen in de retail bij magazijndeuren, vitrines en risicoruimten. Dit systeem is gebaseerd op het inmiddels bekende EASi/Net platform, dat ook voor managementinformatie van de Nedap diefstalbeveiligingssystemen wordt gebruikt. Het systeem biedt echter niet alleen een eenvoudige beveiliging voor deuren, maar onderscheidt zich vooral door op een praktische manier inzicht te geven in toegangspatronen van personen tot ruimtes.

Deze ontwikkelingen zijn mogelijk omdat medewerkers zich steeds meer laten uitdagen en zelf gaan zoeken naar mogelijkheden om grensverleggend te denken en te werken. Creativiteit in plaats van starre structuren. Via internet zijn voor ontwikkelaars nieuwe mogelijkheden ontstaan om deeltaken uit te laten voeren door kleine bedrijven en individuele "creatieven" in andere landen en culturen. Hierdoor ontstaan nieuwe inzichten en contacten. Daardoor ontstaat bij onze medewerkers meer kennis van de toepassing en toepassing van de kennis.

Medewerkers in de productie besteden zelf werkzaamheden uit en gaan daarvoor op reis naar Oostbloklanden of het Verre Oosten. Natuurlijk is dat de eerste keer niet gemakkelijk, maar de ervaring om te zien hoe het er bij andere bedrijven aan toe gaat, hoe taalproblemen overwonnen worden, maar vooral hoe de zelfstandigheid en de bewustwording van de eigen mogelijkheden toenemen, is van groot belang voor de persoonlijke ontwikkeling en dus voor de ontwikkeling van Nedap en haar klanten. Bovendien geldt hier dat actief meedenken en meedoen aanstekelijk werkt.

Het besef dat ondernemen niet alleen is voorbehouden aan de leiding, stelt ook andere eisen aan leidinggevend. Zij zullen meer ruimte moeten geven en medewerkers moeten uitdagen om mee te doen. Dat er wel eens zaken misgaan is een logisch onderdeel van dit leerproces en hoe vervelend ook, mensen leren nu eenmaal vooral van hun eigen fouten.

Met de opstart van een nieuwe loot aan de Nedap-stam, Inventi B.V., is een volwaardig bedrijf ontstaan dat de seriematige fabricage van Nedap-producten voor haar rekening neemt. Als eerste zijn er producten van Power Supplies en Specials ondergebracht, die voorheen aan bedrijven in lagelonenlanden werden uitbesteed. Het betreft besturingen voor assimilatie- en andere verlichting, schuifdakbesturingen en omvormers voor zonne-energie. Gaandeweg zullen producten uit andere klantgroepen volgen.

Het aantal medewerkers in vaste dienst bedroeg aan het einde van het jaar 626. Dit waren er 8 meer dan aan het begin van het verslagjaar. Hiervan waren er 482 werkzaam in Groenlo en 144 bij de geconsolideerde dochterondernemingen. De gemiddelde leeftijd van het personeel is 42 jaar. Het ziekteverzuim, exclusief zwangerschapsverlof, is over heel 2007 uitgekomen op 2,3%.

In de nieuwe CAO, die loopt van 1 april 2007 tot en met 31 maart 2009, zijn onder meer de volgende afspraken gemaakt: de salarissen worden verhoogd per 1 juni 2007 met 2,5%, per 31 december 2007 met 2,5% en per 1 juni 2008 met 0,5%.

Als onderdeel van de voorgaande CAO is afgesproken dat de stichting Blikverruimer zal worden opgericht. Hoewel aan deze stichting in het verslagjaar de nodige aandacht is besteed, heeft dit nog niet geleid tot de formele oprichting ervan. Wij zullen het komende jaar hier nader invulling aan geven.

Met de Ondernemingsraad is in het afgelopen jaar opnieuw gesproken over het werken vanuit verantwoordelijkheden. Veel aandacht is gegaan naar de zin en betekenis van de huidige CAO. De opvatting dat een CAO een middel is om willekeur tegen te gaan leidde tot een intensieve discussie. Ook werd gesproken over wat medewerkers van de onderneming verwachten en dat zij daarbij leren hun eigen ambities onder woorden te brengen, kortom discussies die inzichten over en weer verdiepen. Wij zijn de OR zeer erkentelijk voor haar bijdrage hierin en zullen de gesprekken in het komende jaar zeker voortzetten.

Markt

Nedap richt zich op klantgroepen waar zij technologische kennis op het gebied van internettechnologie, elektronica en software combineert met kennis van het bedrijfsproces van de klant, en daarmee oplossingen ontwikkelt met uniek onderscheidend vermogen en meerwaarde voor de klant. Mede door het werken in klantgroepen is Nedap in staat zich goed in te leven in de processen bij de klant en de eindgebruiker. Met een breed en steeds groeiend palet aan kennis en toepassingsgebieden in de verschillende klantgroepen, kunnen steeds weer praktische en unieke oplossingen worden gecreëerd, die de klant daadwerkelijk helpen om hun processen beter in te richten en een beter rendement te behalen.

Door samenwerking met partners, met kennisinstellingen over de gehele wereld, en zeker niet in de laatste plaats door de praktijkervaringen bij klanten, wordt een steeds verder groeiende kennisbasis gevormd, die continu en informeel tussen klantgroepen onderling wordt uitgewisseld en die weer wordt gebruikt om tot nieuwe toepassingen en vernieuwende oplossingen te komen.

Deze veelzijdigheid geeft Nedap een unieke basis om nieuwe activiteiten te ontplooiën en ons ook bij bestaande klanten steeds weer te onderscheiden en ons verder te ontwikkelen.

Onze wijze van werken vraagt ook een andere dan traditionele, meer open manier van samenwerken met klanten. Het vertrouwen dat zij ons schenken wordt door ons zeer gewaardeerd.

De kosten van ontwikkelingsinspanningen bedroegen in het verslagjaar, evenals in 2006, € 12,0 miljoen. Hiervan werd € 1,5 miljoen geactiveerd (2006: € 1,6 miljoen). Aan subsidies werd in 2007 in totaal een bedrag ontvangen van € 0,8 miljoen (2006: € 0,7 miljoen).

Agri

De klantgroep Agri richt zich op het verhogen van het rendement van melkveebedrijven en varkenshouderijen, door de verhouding tussen kosten en opbrengsten op een diervriendelijke en duurzame wijze te optimaliseren.

Een hogere melkprijs heeft de melkveehouders aangezet tot het investeren in melktechniek en automatisering. Dit resulteerde ten opzichte van het voorgaande jaar in een hogere omzet voor de klantgroep Agri. Vooral de toegenomen vraag naar melkrobots had een gunstig effect op de afzet van onze identificatie- en melkmeetsystemen.

Ook in de varkenshouderij is er een toenemende vraag naar automatiseringssystemen. De overschakeling naar een meer diervriendelijke varkenshouderij en besparingen op de voer- en arbeidskosten zijn de belangrijkste aanleidingen daarvoor.

Begin 2007 is de uitlevering van het nieuw ontwikkelde Velos systeem op gang gekomen, een automatiserings- en identificatiesysteem dat wordt ingezet voor zowel de varkens- als de melkveehouderij. Het systeem is door zijn flexibiliteit en schaalbaarheid geschikt voor zowel kleine als grote bedrijven. In diverse landen, waaronder Oekraïne, Spanje, de Verenigde Staten en Tsjechië zijn inmiddels systemen geleverd.

Marktontwikkeling en verkoopactiviteiten zijn geïntensiveerd en er is wereldwijd veel aandacht geschonken aan de commerciële en technische training van bestaande en nieuwe dealers. Tijdens de trainingen worden zij onder meer geschoold in achtergronden en voordelen van individuele voersystemen bij groepshuisvesting voor varkens.

Een belangrijke reden voor de melkveehouder om te investeren in onze producten betreft een nieuwe generatie activiteitsmeters, die een zeer betrouwbare voorspelling van de bronst mogelijk maken. Een optimaal bevruchtigingsresultaat geeft een besparing op de inseminatiekosten.

De intensivering van de marktbenadering, de introductie van nieuwe systemen en nieuwe verantwoordelijkheden van de medewerkers geven vertrouwen voor de toekomst.

AVI

Na jaren van groei maakte AVI (Automatische Voertuig Identificatie) het afgelopen jaar een pas op de plaats. De hoge afname van producten aan het eind van 2006 leidde begin 2007 aanvankelijk tot een stagnatie van de omzet, die uiteindelijk toch gehandhaafd kon worden op het niveau van het voorgaande jaar. AVI richt zich op het ontwikkelen en leveren van producten waarmee toegang van voertuigen klantvriendelijk kan worden beheerd.

Er is veel tijd geïnvesteerd in de ontwikkeling van nieuwe producten en oplossingen die inspelen op de ontwikkelingen van de markt, in het bijzonder de mogelijkheid om voertuigen in combinatie met de chauffeur te kunnen identificeren.

In het afgelopen jaar is de ontwikkeling van een langeafstandslezer afgerond, die specifiek geschikt is voor gebruik in security toepassingen bij bedrijfsterreinen, luchthavens en zogenaamde 'gated communities' (beveiligde wijken in steden).

De nieuwe systemen worden, evenals de huidige producten, aangeboden via de bestaande distributiekanaalen, die in de afgelopen jaren zijn uitgegroeid tot een wereldwijd netwerk.

De inspanningen op het gebied van conceptontwikkeling voor stadstoegang hebben geresulteerd in een integrale oplossing om verkeersstromen in binnensteden te reguleren. Door middel van selectieve toegang van voertuigen op een veilige en gebruiksvriendelijke manier wordt de leefbaarheid en economische aantrekkelijkheid van de binnenstad verbeterd.

De oplossing is ook geschikt voor nieuwe milieubepalingen, waarbij bijvoorbeeld zwaar vervuilende voertuigen worden geweerd uit de binnenstad. Rapportages over afgesloten doorgangen en verkeersstromen aan de gemeenten en beheerders van private terreinen maken deel uit van de oplossing. Vanwege de lokale politieke besluitvorming en het grote aantal partijen dat erbij betrokken is, neemt de verkoop van deze systemen overigens veel tijd in beslag. Enschede, Terneuzen en Leeuwarden maken inmiddels gebruik van de Nedap oplossing.

De mix van producten en oplossingen, in combinatie met het omvangrijke verkoopnetwerk, geven een goede uitgangspositie om de omzetgroei weer op te pakken.

Education

Deze klantgroep zorgt ervoor dat de aandacht voor veiligheid op en rond de school, en de toenemende informatiestromen naar ouders en overheden, niet ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs en van de onderwijstijd.

Door het grillige verloop van een aantal projecten, in combinatie met een langere implementatieperiode dan was voorzien, is de omzet achtergebleven bij het voorgaande jaar. Vooral de uitvoering van een groot project in Engeland heeft ook veel vertraging in de verkoop opgeleverd. Onduidelijkheid in nieuwbouw- en verbouwingsprojecten van schoolgebouwen in Engeland zorgde voor vertraging bij het verlenen van nieuwe opdrachten.

De tegenvallende omzet in Engeland en België kon niet opgevangen worden door de goede ontwikkeling in de Nederlandse markt. In Nederland konden wij profiteren van het feit dat op scholen intensiever gecontroleerd werd op de onderwijstijd – de 850 en 1040 urennorm – hetgeen tot meer opdrachten leidde.

Door meer complexe en grootschalige onderwijsvormen groeit de roep om meer persoonlijk en competentiegericht onderwijs. Ook de veiligheid op en om de school is een steeds belangrijker onderwerp. Dit biedt goede mogelijkheden voor onze geautomatiseerde presentie/absentieregistratie, toegangscontrole- en lockermanagementsystemen, temeer omdat de oplossingen van Education specifieke wensen van de school mogelijk maken en gekoppeld kunnen worden aan de dagelijks wijzigende lesroosters. Daarmee kan ook informatie naar de ouders over de leerlingen en studenten beter worden geregeld.

De meeste aandacht zal de komende tijd worden besteed aan de verdere ontwikkeling van de markten in de Benelux, Engeland en Duitsland. Wij verwachten hiermee verdere groei te realiseren.

Healthcare

Healthcare heeft een goed jaar achter de rug met nieuwe, uitdagende projecten en een aantal nieuwe producten en diensten. In 2007 werd opnieuw een record aantal zorgmedewerkers aangesloten op onze iO oplossing, waardoor een goede groei kon worden gerealiseerd. Healthcare heeft een doelstelling die kortweg kan worden samengevat als “Meer tijd voor zorg” door het creëren van oplossingen die zorgmedewerkers ondersteunen in het verminderen van administratieve processen, waardoor meer tijd ontstaat voor daadwerkelijke zorg.

16 Directieverslag

Directieverslag 17

Door deze systemen krijgt de leiding tegelijk beter inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van de geleverde zorg.

De producten van Nedap Healthcare onderscheiden zich vooral door eenvoud en gebruiksgemak. Zo kan bijvoorbeeld de medewerker de juiste en specifieke informatie voor een cliënt uit het systeem halen door een mobiele telefoon bij een cliëntenpas te houden.

Dit jaar is veel tijd besteed aan het intensiveren van de marktwerking in Nederland en zijn de eerste stappen gezet op de Duitse markt. Daarnaast is een aantal nieuwe oplossingen geïntroduceerd, waaronder “Moves”. Dit is een digitaal planningssysteem dat de mogelijkheid biedt om de dagelijkse route van de thuiszorgmedewerker optimaal te plannen, zodat de meeste tijd daadwerkelijk besteed kan worden aan de zorgtaken. In 2007 is Moves door een aantal grote thuiszorgorganisaties in gebruik genomen.

Met de nieuwe mogelijkheden en uitbreiding naar Duitsland verwachten wij een voortzetting van de groei.

Library Solutions (Bibliotheken)

Deze klantgroep richt zich op het ondersteunen van bibliotheken bij het creëren van toekomstmogelijkheden op het gebied van “laagdrempelige” toegang tot cultuur en informatie. De groep heeft een goed jaar achter de rug met een groei in omzet en een aantal aansprekende nieuwe projecten.

Het onderscheidende vermogen is het afgelopen jaar verder versterkt met een aantal nieuwe producten, zoals een intelligente boekenkast, die onder andere als een mobiele mini-bibliotheek kan functioneren, en een intelligente brievenbus, waarmee boeken en cd's 24 uur per dag kunnen worden ingeleverd, al dan niet in combinatie met een sorteersysteem.

Een snel groeiend aantal bedrijven biedt inmiddels RFID (Radio Frequentie Identificatie) zelfbedieningsystemen en labels aan. Door deze concurrentie neemt de druk op de prijzen toe. Om dit te ondervangen richt de groep zich, naast de bestaande activiteiten van zelfbedieningsystemen en logistieke optimalisatie, steeds meer op het creëren van nieuwe mogelijkheden voor bibliotheken.

Ook nieuwe technologieën zoals UHF (Ultra Hoog Frequent) identificatie en het e-book zijn bij deze ontwikkelingen betrokken.

In de Nederlandse en Belgische markt heeft onze Nederlandse dochter NBT een knappe prestatie geleverd door de marktontwikkeling en verkoop met succes over te nemen van Nedap Groenlo en al in het eerste jaar een aantal mooie projecten binnen te halen, waaronder systemen voor de bibliotheken van Rotterdam en Genk.

In Duitsland en Spanje begint de interesse in de markt op gang te komen. In Engeland is het eerste project in uitvoering en er zijn stappen gezet om de verkoop verder internationaal uit te breiden. Wij zien goede perspectieven voor verdere groei.

Locker Management Systems

Deze klantgroep heeft de vruchten kunnen plukken van de inspanningen van de afgelopen jaren. Na een aarzelend begin kwam een aantal grote opdrachten tegelijk binnen en werd het een uitdaging om alle projecten tot een goed einde te brengen.

Naast opdrachten die betrekking hebben op lockers voor garderobetoepassingen zijn ook onze oplossingen voor medicijnuitgifte via kluisjes bij apotheken een nadrukkelijke rol gaan spelen. De mogelijkheid die het zogenaamde PharmaLoXS systeem biedt voor de verruiming van openingstijden en het voorkomen van wachtrijen speelt een grote rol bij de aanschaf van de systemen.

Ook nieuwe mogelijkheden voor het beheer van kluisjes spelen een rol bij het succes in deze markt. Zo is voor het gebruik in scholen de mogelijkheid ontwikkeld om met één handeling een grote groep gebruikers aan individuele lockers te koppelen, waardoor scholen in het voortgezet onderwijs veel tijdswinst boeken. De mogelijkheid van het systeem om eenvoudig inzicht te kunnen geven in de gebruikshistorie – een eis van de politie bij aangiftes van diefstal en inbraak – wordt goed ontvangen.

Het internationaliseren van de verkoop zal de nodige aandacht krijgen en dat geldt ook voor de verkoop en ontwikkeling van de distributiesystemen voor apotheken.

Met de nieuwe mogelijkheden en een gemotiveerde groep is een goede basis gelegd voor verdere groei.

Power Supplies

Ondanks een achterblijvende omzet in systemen voor autonome energievoorziening heeft de klantgroep Power Supplies in het afgelopen jaar een fraaie stijging van de omzet laten zien door een zeer sterke toename in besturingen voor verlichting.

Power Supplies richt zich op het ontwikkelen en vermarkten van vermogenselektronica voor aansturing van verlichting, kantoorautomatisering, medische scan- en printapparatuur, autonome energiesystemen en systemen voor waterzuivering.

De sterkere focus op markttoepassingen heeft ertoe geleid dat er nieuwe producten en systemen vanuit eigen marktkennis zijn ontwikkeld. Eén van de ontwikkelingen betreft een nieuw technologieplatform, Atrium genaamd, dat huishoudens en kleine bedrijven de mogelijkheid biedt om autonoom opgewekte en opgeslagen energie uit alternatieve bronnen, zoals zon en wind, te beheren.

Een nieuw draadloos communicatiesysteem, dat ontwikkeld is voor toepassing in onze elektronische besturingen voor verlichtingsinstallaties, is het afgelopen jaar in de markt geïntroduceerd. Naast lagere installatie- en exploitatiekosten biedt dit systeem mogelijkheden voor een verbeterde aansturing van de lamp, waardoor de levensduur verlengd wordt. Er is veel belangstelling voor dit concept in verlichtingssystemen voor retail- en industriële toepassingen.

Het milieuvriendelijk reinigen van afval- en drinkwater met behulp van Ultra Violet (UV) licht mag zich verheugen in een toenemende belangstelling. Het meest recent zijn de Nedap-besturingen ingezet voor 's werelds grootste waterzuiveringsproject in New York. Na jarenlange testen met verschillende systemen heeft New York voor onze partner en de Nedap-besturingen gekozen.

Samenwerking met een aantal lampfabrikanten heeft geleid tot de ontwikkeling van nieuwe besturingen voor zogenoemde 'UV curing' installaties, waarmee lijmen, lakken en verven milieuvriendelijk kunnen worden gedroogd.

De verkoop van het autonome, door zonne-energie aangedreven drinkwaterreinigingssysteem Naïade is het afgelopen jaar gericht geweest op kleinere projecten in o.a. China, Ghana, India en Mali. Er is een tiental systemen verkocht en bij de gebruikers, veelal jonge kinderen op scholen, zijn goede resultaten bereikt in het terugdringen van ziektes door vervuild drinkwater. Wij denken dat door een olievlekwerking van deze kleinere projecten de belangstelling voor het systeem verder zal toenemen.

De mogelijkheden van de groep bieden goede perspectieven voor verdere groei.

Retail Support

Retail Support heeft een fraaie groei van omzet weten te realiseren in een markt die gekenmerkt wordt door extreme concurrentie. Door constante aandacht voor vernieuwing en het verder ontwikkelen van het onderscheidende vermogen ten opzichte van concurrenten kon de toegevoegde waarde op peil worden gehouden.

Nieuwe systemen, intensivering van de marktontwikkeling en uitbreiding van het aantal dealers zorgden voor groei in meerdere landen.

Retail Support richt zich op het verbeteren van het rendement bij haar klanten door de dervingsbestrijding als een integraal onderdeel van het gehele bedrijfsproces te hanteren.

Op basis van deze doelstelling is het EASi/Net managementinformatie platform voor winkelbeveiliging ontwikkeld, waarmee een groeiend aantal retailers de beveiliging van de winkels dagelijks kan volgen en bijsturen.

Door een grotere marktgerichtheid bij de medewerkers is op een creatieve en ondernemende manier een aantal nieuwe producten en systemen ontstaan. Als belangrijkste noemen wij het modulaire FLEUReas anti-winkeldiefstalsysteem, dat ontwikkeld is vanuit de controlling.

Vanuit de service support is een systeem ontwikkeld dat onder meer geschikt is voor toepassing in supermarkten. Het systeem is gebaseerd op een nieuwe geavanceerde technologie (FPGA) waarmee betere prestaties mogelijk zijn en waarmee ook de mogelijkheid om managementinformatie uit het systeem te verzamelen en te distribueren verder wordt vergroot.

Op het gebied van beveiligingsetiketten is een centrum opgericht dat kennis en support levert aan retailers en fabrikanten voor het ontwikkelen van nieuwe of speciale beveiligingsetiketten. Speciaal ontwikkelde testsystemen, gebaseerd op EASi/Net, bieden de mogelijkheid om de kwaliteit van beveiligingsetiketten vanaf de fabricage tot en met de winkel te bewaken. Hiermee ontstaan betere mogelijkheden voor kwaliteitsbeheersing in bronbeveiligingsprocessen.

Verder is een systeem ontwikkeld voor toegangscontrole- en beheer in de retail, EASi/Access.

Hiermee kan, naast eenvoudige toegangscontrole in winkels en magazijnen, inzicht worden verschaft in toegangspatronen, waardoor risicoruimtes beter beveiligd kunnen worden.

Er wordt veel aandacht besteed aan het versterken van de internationale verkoopactiviteiten en het aantal dealers groeit gestaag. Met een nieuwe dealer in India is het eerste project gerealiseerd. Met al deze mogelijkheden en een ondernemende groep zien wij de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Security Management

Security Management heeft haar omzet kunnen stabiliseren na een sterke groei in 2006. De markt kenmerkt zich door een geringe groei, veel overnames, weinig innovaties en een sterke prijserosie. De drempel voor een klant om over te stappen op een nieuw systeem is hoog, vanwege de grote impact die een nieuw systeem nu eenmaal heeft. Grote verschuivingen in marktaandeel op basis van autonome groei zijn dan ook niet eenvoudig te realiseren. De modulaire opbouw van de AEOS software en de mogelijkheden om bestaande systemen te integreren, hebben er desondanks voor gezorgd dat het aantal AEOS klanten verder is toegenomen.

In België, Duitsland en Engeland beginnen de effecten van de invoering van het business partner model zichtbaar te worden. Doordat de business partners zich richten op de uitvoering van projecten, kunnen wij ons concentreren op het bewerken van de markt.

De sterke globalisering van onze klanten is eveneens een trend waar de klantgroep het afgelopen jaar veel mee te maken heeft gehad. Dit betekent dat nieuwe business partners in allerlei landen moeten worden gevonden en opgeleid, hetgeen veel tijd en energie van de medewerkers vergt. Onze ervaring met dergelijke, wereldwijde projecten vormt bij grote internationale klanten echter ook een belangrijke meerwaarde.

Het Midden-Oosten blijft een belangrijk aandachtsgebied en biedt goede kansen om onze activiteiten verder uit te bouwen. De samenwerking tussen de klantgroepen AVI, Locker Management Systems, Education en Security Management is een goede manier om ons te onderscheiden van de concurrentie, die vaak slechts één product kan aanbieden.

Eind 2007 heeft dochteronderneming Nsecure haar nieuwe onderkomen in Barendrecht betrokken. De uitstraling van dit gebouw onderstreept de verdere professionalisering van haar dienstverlening op het gebied van beveiligingsoplossingen en ondersteunt een verdere groei van de onderneming.

In het afgelopen jaar is een aantal nieuwe producten geïntroduceerd waarmee het onderscheidende vermogen verder is versterkt en uitgebreid. Door de modulaire opbouw biedt AEOS de mogelijkheid om met standaardcomponenten klantspecifieke oplossingen te bieden. In de toepassing bij klanten betekent dit bijvoorbeeld dat wij in staat zijn om bij de hoogst denkbare veiligheidseisen toch de beveiligingsniveaus direct aan te passen aan wijzigende omstandigheden, zoals brand of een andere calamiteit. In dat geval wordt een gebouw alleen toegankelijk voor hulpdiensten en worden toegangsrechten van medewerkers direct uitgebreid, zodat vluchtwegen voor iedereen bereikbaar zijn.

Ook is veel aandacht besteed aan het vereenvoudigen van de systemen voor gebruikers, waardoor verkeerde invoer van gegevens wordt voorkomen. Met de introductie van nieuwe functionaliteiten en de internationale uitbreiding van de verkoop zien wij goede mogelijkheden voor verdere groei.

Specials

Zoals verwacht heeft Specials een, ten opzichte van 2006, lagere omzet gerealiseerd. De leveringen aan automotive klanten bleven achter bij de verwachtingen vanwege minder goede verkopen bij onze klanten. De activiteiten in de overige besturingen en de extra leveringen in ADSL aansluitmateriaal konden deze achteruitgang niet opvangen.

Specials richt zich als klantgroep op het vergroten van marktmogelijkheden voor apparatenbouwers waar naast de mechanische constructie ook besturingselektronica een rol speelt. Zij past haar kennis en ervaring op het gebied van mechatronica toe in vernieuwende elektronische besturingen.

Door de betrokken en proactieve opstelling van de medewerkers naar de markt zijn er nieuwe projecten en klanten binnengehaald. De belangrijkste projecten zijn een nieuwe besturing voor meetinstrumenten van vloeistoffen, een op afstand bedienbare sfeerverlichting voor tv's waarmee het tv-kijken aangenamer wordt en een bestuurbare arm voor platte tv's.

De activiteiten op het gebied van aansluitmateriaal voor Telecom richten zich op nieuwe ontwikkelingen in aansluitmaterialen voor internet en digitale audio- en videoapplicaties.

Nieuwe projecten geven vertrouwen voor de toekomst.

Verkiezingssystemen (Election Management Systems)

Deze groep heeft een bijzonder turbulent jaar achter de rug. De omzet bleef fors achter bij het voorgaande jaar, waarbij moet worden aangetekend dat in dat vorige jaar extra omzet werd verkregen als gevolg van aanvullende beveiligingsmaatregelen bij de inzet van stemmachines bij de Tweede Kamerverkiezingen in november 2006.

In juli brak brand uit in de gehuurde fabricagehal waar stemmachines opgeslagen en gemodificeerd waren. De brand heeft geen nadelige gevolgen gehad voor de bedrijfsvoering.

Na de succesvolle inzet van een recordaantal Nedap-stemmachines tijdens de laatste Provinciale Staten verkiezingen in maart, hebben twee adviescommissies het verkiezingsproces in Nederland onderzocht. Rapporten van de commissies Hermans ("Een verweesd dossier") en Korthals Altes ("Stemmen in vertrouwen") geven aanbevelingen voor het inzetten van de huidige machines onder aangepaste voorwaarden en regelingen, en voor het inzetten van nieuwe elektronische machines zoals stemmentellers en stemprinters.

Toch heeft de overheid afstand genomen van de huidige wet- en regelgeving en de goedkeuring van de Nedap-stemmachines en de goedkeuring voor inzet van de machines ingetrokken. Dit besluit gaat evenwel voorbij aan het feit dat de Nedap-stemmachines aan alle wettelijk gestelde eisen voldoen en dat het gebruik ervan, zoals blijkt uit een verkiezingsonderzoek door het Centraal Bureau voor de Statistiek, het vertrouwen geniet van het overgrote deel van de Nederlandse kiezers.

Wij hebben een tweetal juridische procedures aangespannen om het genomen besluit terug te laten draaien en tot aan de eventuele invoering van nieuwe elektronische systemen door te kunnen gaan met het inzetten van de huidige stemmachines, waar nodig met aanvullende maatregelen en procedures.

In Duitsland is de overheid na een aantal aanvullende eisen en zorgvuldige testen door de officieel erkende keuringsinstantie ondubbelzinnig achter het gebruik van Nedap-stemmachines blijven staan.

In Frankrijk heeft een commissie het ministerie van Binnenlandse Zaken geadviseerd om op de korte termijn verder te gaan met elektronisch stemmen.

Ierland overweegt alsnog de mogelijkheden om na noodzakelijk geachte aanpassingen de Nedap-systemen in te zetten bij verkiezingen.

Door de New York State Board Of Elections (NYSBOE) is in februari 2007 de staatscertificering volledig stilgelegd, om vervolgens pas in december van dat jaar een nieuwe keuringsinstelling aan te wijzen. Een federale rechter heeft kort voor afgelopen kerst de staat New York gedwongen een einde te maken aan alle verdragen. Deze uitspraak moet leiden tot een gedeeltelijke inzet van nieuwe systemen voor de presidentiële verkiezingen in november 2008. Het gaat in eerste instantie om een relatief beperkte inzet voor kiezers met lichamelijke beperkingen die door middel van de stemmachines toch zelfstandig deel kunnen nemen aan het verkiezingsproces. De Nedap-stemmachine is onlangs opnieuw door een officiële keuringsinstantie gekeurd en op basis daarvan door de NYSBOE formeel toegelaten.

Al deze ontwikkelingen bieden nieuwe mogelijkheden en perspectieven, maar het blijft een onzeker en politiek bepaald klimaat, met specifieke regels en wetmatigheden die sterk afwijken van meer gebruikelijke, zakelijke marktomstandigheden.

Toekomstige oplossingen moeten niet alleen een technisch en organisatorisch optimaal verkiezingsproces bieden, maar daarnaast voldoen aan nieuwe inzichten en eisen ten aanzien van transparantie en controleerbaarheid. En daar waar het gaat om het vertrouwen van de burger in het gehele verkiezingsproces geldt: vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Wij zullen vanuit onze jarenlange expertise aan het verder versterken van het opgebouwde vertrouwen, voor zover het ons mogelijk wordt gemaakt, onze bijdrage blijven leveren.

CIMPL

CIMPL (Constructie In Metaal en PLastic) heeft als uitgangspunt het zodanig construeren in metaal en plastic dat de klantgroepen steeds de beste kwaliteit en prijs krijgen. Concurrentie uit lagelonenlanden stelt de groep voor grote uitdagingen. Toch weet zij door haar vakmanschap, ervaring en creativiteit steeds weer op een originele en praktische manier in te spelen op de eisen en wensen van de klantgroepen. Er is opnieuw geïnvesteerd in verschillende productiemachines en -technieken om de concurrentie voor te blijven.

Montage en Inventi

Hieronder vallen de centrale 'bestückingsgroep' binnen Nedap, die zich bezighoudt met het automatisch verwerken van elektronische componenten op printplaten, en Inventi B.V., onze nieuwe productie-onderneming. Zij hebben als doelstelling zodanig te werken dat de klantgroepen geen aanleiding hebben hun productie bij derden onder te brengen. Ook zij staan voor de continue uitdaging om slimmer en inventiever te werken om de concurrentie uit lagelonenlanden voor te blijven.

Er stond in het verslagjaar een enorme druk op de medewerkers om niet alleen de productie die voorheen was uitbesteed over te nemen, maar ook de ruimte in te richten, de logistiek, de planning en de inkoop te organiseren en natuurlijk de afgesproken kwaliteit en levertijden te realiseren. Dat was geen gemakkelijke periode, maar het is verheugend te zien dat verschillende producten in grote aantallen konden worden uitgeleverd. Een mijlpaal was de levering van de honderdduizendste besturing voor verlichting tegen het eind van het jaar. Nu de basis is gelegd zal er meer tijd en aandacht worden besteed aan het uiteindelijke doel van Inventi: met slimme ideeën de producten en productie vereenvoudigen en verbeteren.

New Business

De groep New Business richt zich op het onderzoeken en ontwikkelen van alternatieve en nieuwe technologieën, die er onder meer voor moeten zorgen dat de bestaande producten bij Nedap niet plotseling verouderd raken. De groep beschikt over een brede kennis op verschillende technologische gebieden zoals identificatie, detectie, software en elektronica en heeft veel contacten met onderzoeksinstellingen en universiteiten. Daarmee speelt zij naast de klantgroepen een belangrijke rol, maar zij heeft ook eigen mogelijkheden om nieuwe systemen en technologieën te introduceren.

In het afgelopen jaar heeft de groep op verschillende gebieden haar bijdrage geleverd. Een kleine greep uit de activiteiten zijn het onderzoek naar en de ontwikkeling van een nieuwe melkmeter voor toepassing bij Agri en nieuwe mogelijkheden voor het produceren van kleine beveiligingsetiketten voor toepassing bij Retail Support. Daarnaast wordt onderzoek verricht naar nieuwe technologieën voor Verkiezingssystemen.

Financieel

De opbrengsten stegen in het verslagjaar met 5,3% naar € 145,8 miljoen. De toegevoegde waarde (omzet plus voorraadmutatie minus materiaalkosten) bleef op hetzelfde niveau als dat van 2006, namelijk 63%. Na aftrek van gering hogere kosten en afschrijvingen en bijtelling van de nagenoeg gelijk gebleven geactiveerde kosten resteerde een bedrijfswinst van € 19,9 miljoen. Dit komt overeen met 13,6 % van de omzet.

De financieringslasten stegen, deels door een hogere kredietbehoefte gedurende het jaar, deels door hogere tarieven, met € 0,4 miljoen.

De belastingdruk daalde, voornamelijk als gevolg van de tariefsverlaging in Nederland, van 29,5% naar 26,9%.

Als winst over het boekjaar (winst na belastingen) resteerde € 14,3 miljoen, zijnde 9,8% van de omzet. Hiervan komt € 14,2 miljoen toe aan onze aandeelhouders en € 0,1 miljoen aan het minderheidsbelang. Het rendement op het eigen vermogen, exclusief onverdeelde winst, kwam uit op 33%.

In materiële vaste activa is € 8,5 miljoen geïnvesteerd, € 2,4 miljoen meer dan is afgeschreven. Hierin is begrepen een investering van € 2,5 miljoen in de nieuwe huisvesting van Nsecure B.V. te Barendrecht. De totale investeringen in immateriële vaste activa – dit zijn geactiveerde ontwikkelingskosten – hebben € 1,5 miljoen gevegd en waren hiermee € 0,6 miljoen hoger dan de afschrijvingen. Naar verwachting zullen de totale investeringen voor 2008 om en nabij de € 7 miljoen liggen, wat ongeveer gelijk is aan de verwachte afschrijvingen.

De voorraden zijn in waarde gelijk gebleven; als percentage van de omzet zijn ze echter gedaald van 14,6% ultimo 2006 naar 13,8% ultimo 2007.

DE NEDAP
DE INVENTI
DE CIMPL
DE BESTÜCKUNGSGRUPPE

De solvabiliteitsratio (eigen vermogen exclusief onverdeelde winst gedeeld door het totale vermogen) is gestegen van 40,6% eind 2006 naar 41,7% eind 2007. Dit is beneden het gewenste niveau van ongeveer 45%. De reden hiervoor is de voorraad die ongeveer € 3 miljoen hoger was dan wij nodig achtten. Omdat hier sprake was van een tijdelijke situatie kan de contante dividenduitkering gehandhaafd blijven op 90%.

Uit de bedrijfsactiviteiten vloeide in het verslagjaar een positieve cashflow voort van € 21,9 miljoen. Uit deze cashflow kon zonder problemen de € 9,4 miljoen aan investeringen en het dividend over 2006, € 11,1 miljoen, worden betaald. Hierna resteerde € 1,4 miljoen. Daarnaast werd aan langlopende leningen per saldo nog 1,4 miljoen opgenomen, waardoor de liquiditeitspositie (liquide middelen en rekening-courant kredieten banken) met € 2,8 miljoen verbeterde. In totaal bedraagt onze kredietruimte € 44,6 miljoen, waarvan ultimo 2007 een bedrag van € 21,5 miljoen was opgenomen. Hiervan was € 17,7 miljoen langlopend.

Gegevens over het aandeel Nedap

De koers aan het eind van 2007, € 31,80, was de hoogste ultimo koers ooit. De hoogste koers gedurende 2007 was op 16 mei € 38,35, de laagste op 5 januari € 27,13. Gemiddeld werden er per beursdag 5.765 stukken omgezet. Het dividendrendement bedroeg 6,0%, uitgaande van de koers ultimo van het jaar.

In het kader van de meldingen inzake zeggenschap- en kapitaalbelang wordt door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) de volgende opgave gepubliceerd van de gemelde belangen:

	maart 2008 in %	maart 2007 in %
Cross Options Beheer B.V.	15,11	15,11
Delta Deelnemingen Fonds N.V.	13,45	13,45
Kempen Capital Management N.V.	9,85	10,26
Aviva plc.	10,41	8,13
Fortis Utrecht N.V.	7,90	7,90
Navitas B.V.	–	5,33
Darlin N.V.	5,19	5,19
Eureko B.V.	5,06	5,06
Totaal	66,97	70,43

Vooruitzichten

Het tijdig inspelen op nieuwe marktmogelijkheden, veelal op basis van nieuwe technologieën, alsmede groeiende verkoopkracht en continue aandacht voor onderscheidend vermogen vormen de basis voor een gezonde autonome omzet- en winstgroei. Door het sterk projectmatige karakter van opdrachten en het ondernemende karakter van de onderneming kan deze groei op korte termijn wel eens tot positieve of negatieve uitschieters leiden. De onderneming laat echter over een groot aantal jaren een gezonde groei van omzet en winst zien. De directie van Nedap ziet vooralsnog geen ontwikkelingen die de voortgang van deze langetermijngroei zouden kunnen frustreren.

Groenlo, 21 maart 2008

De directie

W. Badenhop
R.M. Wegman

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december

(€ x 1.000)

		2007	2006
	noot	€	€
Actief			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	43.688	41.265
Immateriële vaste activa	1	6.148	5.501
Geassocieerde deelneming	2	1.840	1.696
Uitgestelde belastingvorderingen	3	787	911
		52.463	49.373
Vlottende activa			
Voorraden	4	20.131	20.198
Actuele belastingvorderingen		-	47
Handels- en overige vorderingen	5	27.050	29.572
Liquide middelen	6	2.817	2.871
		49.998	52.688
		102.461	102.061
Passief			
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal	7	669	669
Wettelijke reserves		6.412	5.731
Reserves		35.601	34.993
		42.682	41.393
Onverdeelde winst toekomend aan aandeelhouders		14.221	12.340
		56.903	53.733
Minderheidsbelang		138	139
Onverdeelde winst toekomend aan minderheidsbelang		79	84
		217	223
		57.120	53.956
Langlopende verplichtingen			
Leningen	8	17.734	16.442
Personeelsbeloningen	9	2.322	2.920
Uitgestelde belastingverplichtingen	10	1.013	842
		21.069	20.204
Kortlopende verplichtingen			
Leningen	8	212	62
Rekening-courantkredieten banken	11	3.557	6.413
Personeelsbeloningen	9	890	946
Garantievoorziening	12	541	340
Belasting over de winst		654	782
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1.684	1.559
Handelsschulden en overige te betalen posten	13	16.734	17.799
		24.272	27.901
		102.461	102.061

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(€ x 1.000)

		2007	2006
	noot	€	€
Opbrengsten			
	14	145.823	138.509
Materiaalkosten		54.845	52.386
Uitbesteding en overige externe kosten		29.688	28.270
Salarissen		31.663	30.444
Sociale lasten	15	5.384	5.374
Afschrijvingen	16	6.931	6.797
Overige waardeveranderingen immateriële vaste activa		-	465
Voorraadmutatie gereed product en goederen in bewerking	-/-	800	-/- 887
Zelfvervaardigde vaste activa	-/-	1.742	-/- 1.796
		125.969	121.053
Som der bedrijfslasten			
		19.854	17.456
Bedrijfswinst			
Financieringsbaten		109	122
Financieringslasten	-/-	1.210	-/- 831
		-/- 1.101	-/- 709
Netto financieringslasten			
Winstaandeel geassocieerde deelneming	17	805	874
		19.558	17.621
Winst voor belastingen			
Belastingen	18	5.258	5.197
		14.300	12.424
Winst over het boekjaar			
Winst toekomend aan aandeelhouders Nedap N.V.		14.221	12.340
Winst toekomend aan minderheidsbelang	19	79	84
		14.300	12.424
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen			
		6.692.920	6.692.920
Winst per gewoon aandeel (in €)		2,12	1,84
Verwaterde winst per gewoon aandeel (in €)		2,12	1,84

Geconsolideerd kasstroomoverzicht
(€ x 1.000)

	2007	2006
noot	€	€
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		
Winst over het boekjaar	14.300	12.424
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	16 6.931	6.797
Waardevermindingsverliezen op immateriële activa	-	465
Boekwinst op verkoop materiële vaste activa	-/- 69	-/- 30
Koersverschillen op deelnemingen	21	-/- 11
Nettofinancieringslasten	1.101	709
Winstbelastingen	18 5.258	5.197
	13.242	13.127
Mutatie geassocieerde deelneming:	2	
Winst voor belasting	-/- 805	-/- 874
Winstbelasting	269	300
Ontvangen dividend en overige mutaties	392	309
	-/- 144	-/- 265
Mutatie handels- en overige vorderingen	5 2.522	-/- 2.827
Mutatie voorraden	4 67	-/- 4.963
Mutatie belastingen en premies sociale verzekeringen	125	55
Mutatie handelsschulden en overige te betalen posten	-/- 1.676	1.637
Mutatie personeelsbeloningen	9 -/- 654	-/- 57
Mutatie garantievoorzieningen	12 201	22
	585	-/- 6.133
Betaalde rente	-/- 1.132	-/- 853
Ontvangen rente	109	122
Betaalde winstbelastingen	-/- 5.044	-/- 5.196
	-/- 6.067	-/- 5.927
	21.916	13.226
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-/- 8.506	-/- 6.730
Investerings in immateriële vaste activa	-/- 1.505	-/- 1.596
Ontvangsten uit verkoop materiële vaste activa	612	227
	-/- 9.399	-/- 8.099
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opnamen langlopende leningen	1.500	2.284
Aflossingen langlopende leningen	-/- 58	-/- 5
Betaald dividend aan minderheidsbelang	-/- 85	-/- 107
Betaald dividend aan aandeelhouders Nedap N.V.	-/- 11.043	-/- 7.697
	-/- 9.686	-/- 5.525
Mutatie liquide middelen en bankiers		
Liquide middelen en bankiers per 1 januari	-/- 3.542	-/- 3.155
Valutakoersverschillen op liquide middelen en bankiers	-/- 29	11
Liquide middelen en bankiers per 31 december	-/- 740	-/- 3.542

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen
(€ x 1.000)

	Aandelen kapitaal	Wettelijke reserves	Reserves	Winst toekomst aan aandeel- houders	Eigen vermogen toekomst aan aandeel- houders	Minder- heids- belang	Totaal eigen vermogen
	€	€	€	€	€	€	€
Saldo per 1-1-2006	669	5.199	34.688	8.534	49.090	246	49.336
Dividend				-/- 7.697	-/- 7.697	-/- 107	-/- 7.804
Bestemming resultaat		532	305	-/- 837			
Winst boekjaar				12.340	12.340	84	12.424
Koersverschillen							
Saldo per 31-12-2006	669	5.731	34.993	12.340	53.733	223	53.956
Dividend				-/- 11.043	-/- 11.043	-/- 85	-/- 11.128
Bestemming resultaat		689	608	-/- 1.297			
Winst boekjaar				14.221	14.221	79	14.300
Koersverschillen		-/- 8			-/- 8		-/- 8
Saldo per 31-12-2007	669	6.412	35.601	14.221	56.903	217	57.120

De wettelijke reserves kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2007	2006
	€	€
Geactiveerde ontwikkelingskosten	5.838	5.022
Niet vrij uitkeerbare winst deelnemingen	588	715
Koersverschillen	-/- 14	-/- 6
Totaal	6.412	5.731

Door de vennootschap is in 1993 optie verleend aan de Stichting Preferente Aandelen Nedap tot het nemen van preferente aandelen. Het maximaal te nemen aantal bedraagt het aantal geplaatste gewone aandelen minus één. De uitgifte zal geschieden à pari tegen storting in contanten. Bij uitgifte geldt een volstortplicht van 25%. De Stichting houdt thans geen preferente aandelen. Wij verwijzen verder naar hetgeen is vermeld onder 'Overige gegevens'.

Nedap Beveiligingstechniek B.V.	90% deelneming
te Groenekan	
Nsecure B.V. te Barendrecht	100% „
Inventi B.V. te Neede	100% „
Nedap Deutschland GmbH te Meerbusch, Duitsland	100% „
Nedap Great Britain Ltd. te Aldermaston, UK	100% „
Nedap Iberia S.A. te Alpedrete (Madrid), Spanje	90% „

Vreemde valuta
De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's. Dit is de functionele- en presentatieve valuta van Nedap. Resultaten en financiële posities van de geconsolideerde ondernemingen luidend in een functionele valuta anders dan de euro, worden als volgt in euro's omgerekend: activa en verplichtingen worden omgerekend tegen de wisselkoers per balansdatum, baten en lasten worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers. Valutakoersverschillen op deelnemingen worden ten gunste of ten laste van de wettelijke reserves gebracht.

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen wisselkoers op transactiedatum. Winsten en verliezen als gevolg van de afwikkeling van dergelijke acties, worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten

Niet geconsolideerd is de 49,7% deelneming in Nedap France S.A.S. te Bezons, Frankrijk. Met deze deelneming vinden normale handelstransacties plaats. Deze transacties worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

Niet-afgeleide financiële instrumenten
Niet-afgeleide financiële instrumenten omvatten handels- en overige Vorderingen, liquide middelen, leningen, handelsschulden en overige te betalen posten. Niet-afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Balansposities tussen geconsolideerde ondernemingen, transacties tussen deze ondernemingen en niet gerealiseerde resultaten op dergelijke transacties worden geëlimineerd bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.
Niet gerealiseerde resultaten van de geconsolideerde ondernemingen met de niet geconsolideerde deelneming worden geëlimineerd in verhouding tot het belang dat Nedap in de deelneming heeft.

Afgeleide financiële instrumenten
Nedap maakt gebruik van Interest Rate Swaps (IRS) om renterisco's af te dekken. Gezien de geringe waarde worden deze niet in de jaarrekening opgenomen.

31 Jaarrekening

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening (€ x 1.000, tenzij anders vermeld)

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen

De N.V. Nederlandse Apparatenfabriek "Nedap" is gevestigd te Groenlo, Nederland. De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over 2007 omvat de vennootschap en haar dochterondernemingen. Deze vormen samen de Groep, hierna Nedap genoemd.

Nedap houdt zich bezig met het ontwikkelen en leveren van innovatieve en duurzame oplossingen op het gebied van security en elektronische besturingen alsmede automatisering-, beheer- en informatiesystemen voor organisaties.

De jaarrekening is op 21 maart 2008 goedgekeurd voor publicatie door zowel de raad van commissarissen als de directie. De jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering van aandeelhouders op 20 mei 2008.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie, en met Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor het opstellen van de jaarrekening is de historische kostprijs. De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met IFRS vereist dat de leiding oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en

verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden. De schattingen hebben met name betrekking op de immateriële vaste activa en de personeelsvoorzieningen.

Ingevolge art. 402 Boek 2 BW wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een gecompriimeerde vennootschappelijke winst- en verliesrekening te verstrekken.

Consolidatie

In de geconsolideerde overzichten zijn de financiële gegevens van de N.V. Nederlandse Apparatenfabriek "Nedap" en van de hierna genoemde dochtermaatschappijen, waarin zij overwegende zeggenschap heeft, samengevoegd volgens de integrale methode. Het aandeel van derden in het eigen vermogen en het resultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden verantwoord tegen historische kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De verantwoorde waarde van in eigen beheer vervaardigde activa bestaat uit externe en direct toerekenbare (in)directe kosten.

Afschrijving materiële vaste activa

Op materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van geschatte economische gebruiksduur. Op grond wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages per jaar zijn:

Bedrijfsgebouwen	3% of 10% (gemiddeld	4%)
Machines	13% of 18% („	16%)
Installaties	7% of 10% („	7%)
Inventaris en computersystemen	20%	
Transportmiddelen	40% in het 1e jaar, vervolgens	20%
Meet- en testapparatuur	20%	
Matrijzen en stempels	25%	

Immateriële vaste activa

Onderzoek

Uitgaven in verband met onderzoeksactiviteiten worden op het moment dat de uitgaven zich voordoen, ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Ontwikkeling

Ontwikkelingsuitgaven, waarvoor toekomstige economische voordelen kunnen worden ingeschat, eenduidig kunnen worden vastgesteld en niet zijn gemaakt voor het onderhouden van een bestaand product of het aanpassen aan nieuwe marktomstandigheden, worden geactiveerd. Daarnaast worden ontwikkelingskosten geactiveerd waar klantenopdrachten tegenover staan.

Alle overige ontwikkelingskosten worden ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. De verantwoorde waarde van de geactiveerde ontwikkelingskosten bestaat uit externe en direct toerekenbare (in)directe kosten.

De geactiveerde projecten zijn technisch uitvoerbaar en de intentie is deze projecten te voltooien. Nedap beschikt (dan wel zal kunnen beschikken) over voldoende technische, financiële en andere middelen voor voltooiing en het op de markt zetten van de ontwikkelde producten.

De geactiveerde ontwikkelingskosten worden afgeschreven op basis van verkochte eenheden.

Bijzondere waardevermindering vaste activa

Jaarlijks wordt de boekwaarde beoordeeld op indicaties voor bijzondere waardevermindering. Indien dit laatste van toepassing is, vindt waardering op realiseerbare waarde plaats. Deze is de hoogste van de directe of indirecte opbrengstwaarde. Waardeverminderingen worden direct in de winst- en verliesrekening verantwoord. Als in een volgende periode wordt vastgesteld dat de waardevermindering te hoog is ingeschat, wordt de boekwaarde van het actief verhoogd naar de herziene realiseerbare waarde,

maar nooit hoger dan de boekwaarde die zou zijn opgenomen indien de bijzondere waardevermindering niet had plaatsgevonden. De verhoging wordt direct in de winst- en verliesrekening verwerkt. Bij de bepaling van bijzondere waardevermindering worden zowel de in gebruik zijnde als de nog niet in gebruik zijnde activa betrokken.

Geassocieerde deelneming

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend maar waarover Nedap geen zeggenschap heeft, worden gewaardeerd volgens de equity methode. Bij de bepaling van de equity methode worden de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening gehanteerd.

Uitgestelde belastingvorderingen

Uitgestelde belastingvorderingen hebben betrekking op te realiseren verliescompensatie en tijdelijke verschillen tussen boekwaarde van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarden van die posten. Uitgestelde belastingvorderingen worden berekend, per fiscale eenheid, tegen de belastingtarieven waarvoor ze naar verwachting worden gerealiseerd en gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs of tegen netto-opbrengstwaarde indien deze lager is.

De kostprijs wordt bepaald op basis van de 'First-In-First-Out' methode (FIFO).

De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs verminderd met nog te maken kosten. In de kostprijs van de producten in bewerking en gereed product zijn begrepen de directe fabricagekosten, verhoogd met een opslag voor indirecte fabricage- en inkoopkosten.

Bij de waardering van voorraden wordt rekening gehouden met het risico van incurant.

Wettelijke reserves

Deze niet uitkeerbare reserves worden gevormd voor het op de balans geactiveerde bedrag aan ontwikkelingskosten, voor koersverschillen op deelnemingen en voor het aandeel in deelnemingen waarvan niet zonder beperking ontvangst kan worden bewerkstelligd.

De wettelijke reserves zijn overgenomen in de opstelling van het geconsolideerde eigen vermogen om aansluiting te behouden met de vennootschappelijke onderverdeling van het eigen vermogen.

Minderheidsbelang

Het minderheidsbelang wordt opgenomen voor het aandeel van de minderheidsaandeelhouders in het eigen vermogen van de betreffende geconsolideerde maatschappij.

Personeelsbeloningen

Pensioenregeling op basis van het beschikbare premiestelsel

Nedap kent voor een klein aantal medewerkers een regeling die onder het beschikbaar premiestelsel valt. Verplichtingen worden als last in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode waarop deze betrekking hebben.

Pensioenregeling op basis van toegezegde pensioenrechten

Nedap kent voor het grootste deel van haar medewerkers in Nederland een regeling die onder de toegezegde pensioenrechten valt. Deze regeling bestaat uit opbouw van een ouderdomspensioen op basis van geïndexeerd middelloon en een risicoverzekering voor het nabestaandenpensioen. De uitvoering wordt verzorgd door een verzekeringsmaatschappij die de toegekende pensioenrechten garandeert. Maximaal 25% van het vermogen wordt in aandelenfondsen belegd, de rest in vastrentende waarden.

De nettoverplichting wordt bepaald door de contante waarde van de toegekende pensioenrechten te berekenen en hierop de reële waarde van de beleggingen in mindering te brengen. Deze uitkomst wordt verhoogd of verlaagd met de op de balansdatum nog niet verwerkte actuariële resultaten.

De disconteringsvoet is het rendement op de balansdatum van solide obligaties waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen benadert. De berekeningen worden uitgevoerd door bevoegde actuarissen volgens de “projected unit credit” methode.

De verschillen tussen de verwachte en de werkelijke opbrengsten van de fondsbeleggingen worden, evenals de actuariële resultaten, slechts in de winst- en verliesrekening verwerkt indien het totaal van deze cumulatieve opbrengstverschillen en actuariële wijzigingen een bandbreedte overschrijdt van 10% van de grootste van de verplichting van de pensioenregeling of de reële waarde van de betreffende fondsbeleggingen. Het gedeelte waarmee de bandbreedte wordt overschreden, wordt gedurende de resterende diensttijd van de medewerkers ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht.

Vervroegde uittredingsregeling (VUT)

Deze voorziening is gevormd op grond van de in de CAO opgenomen VUT-regeling. Deze regeling geldt uitsluitend voor medewerkers die voor 1-1-1950 zijn geboren en te kennen hebben gegeven van deze regeling gebruik te willen blijven maken. Vanaf 62-jarige leeftijd tot zijn 65-jarige leeftijd ontvangt de medewerker 80% van zijn laatstgenoten inkomen, waarbij rekening wordt gehouden met de stijging van de kosten van levensonderhoud. De voorziening is berekend op actuariële grondslagen.

Uitgestelde belastingverplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen ontstaan door tijdelijke verschillen tussen boekwaarden van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarden van die posten. Uitgestelde belastingverplichtingen worden berekend, per fiscale eenheid, tegen de belastingtarieven waarvoor ze naar verwachting worden gerealiseerd en gewaardeerd tegen nominale waarde.

Garantievoorziening

De garantievoorziening betreft een voorziening tegen aanspraken door klanten uit hoofde van overeengekomen garantieafspraken. De termijn waarover een klant zijn recht kan doen gelden varieert per product. De waardering is bepaald op basis van uitgaven gedurende het verslagjaar en de voorgaande 2 jaren.

Opbrengsten

Als opbrengsten worden verantwoord de aan derden geleverde goederen en diensten onder aftrek van aan afnemers toegestane kortingen en exclusief de over de opbrengsten geheven belastingen.

Verder worden als opbrengsten verantwoord de bestede kosten, vermeerderd met een winstopslag, aan onderhanden projecten die in opdracht van derden worden uitgevoerd. Dit op basis van de mate van gereedheid. De mate van gereedheid wordt bepaald door rekening te houden met het deel van de werkelijke projectkosten ten opzichte van de verwachte totale projectkosten. Indien het aannemelijk is dat de totale projectkosten de bijbehorende opbrengsten zullen overtreffen wordt het verwachte verlies direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Subsidies worden in mindering gebracht op de overige externe kosten in de periode waarop deze betrekking hebben.

Financieringsbaten en -lasten

De financieringsbaten en -lasten betreffen aan derden betaalde rente en daarmee vergelijkbare kosten, onder aftrek van ontvangen rente en daarmee vergelijkbare vergoedingen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Belastingen

Belastingen naar de winst over het resultaat van het boekjaar omvatten zowel de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen als de mutatie uitgestelde belastingen. Belastingen naar de winst worden in de winst- en verliesrekening verantwoord, behalve voorzover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt. In dat laatste geval wordt de samenhangende belasting ook in het eigen vermogen verwerkt.

De over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen bestaan uit de winstbelasting over het belastbare resultaat, welke wordt berekend aan de hand van belastingtarieven die wettelijk zijn vastgesteld, en correcties op belastingen over eerdere boekjaren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta worden omgerekend tegen wisselkoersen op de datum van de kasstroom dan wel op basis van gemiddelden. Betaalde rente is opgenomen in de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten en betaalde dividenden aan aandeelhouders zijn opgenomen in de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Financieel risicobeheer

Nedap kent een adequaat en effectief beheersingssysteem waarvan onder meer het doel is het signaleren en inperken van risico's. In de bijlage 'Nedap Corporate Governance' worden de risico's en de risicobeheersing beschreven.

Het gebruik maken van financiële instrumenten brengt de navolgende risico's met zich mee:

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor Nedap indien een afnemer of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane verplichtingen niet nakomt. Kredietrisico's vloeien met name voort uit vorderingen op klanten. Nedap verkleint dit risico door klantvorderingen zoveel mogelijk tegen niet-betaling te verzekeren. Het risico van niet-betaling ligt dan nagenoeg geheel bij de kredietverzekeringsmaatschappij. Voor klantvorderingen die niet kunnen worden verzekerd, worden zekerheden gevraagd zover dit mogelijk is. Indien nodig wordt voor het kredietrisico een voorziening gevormd.

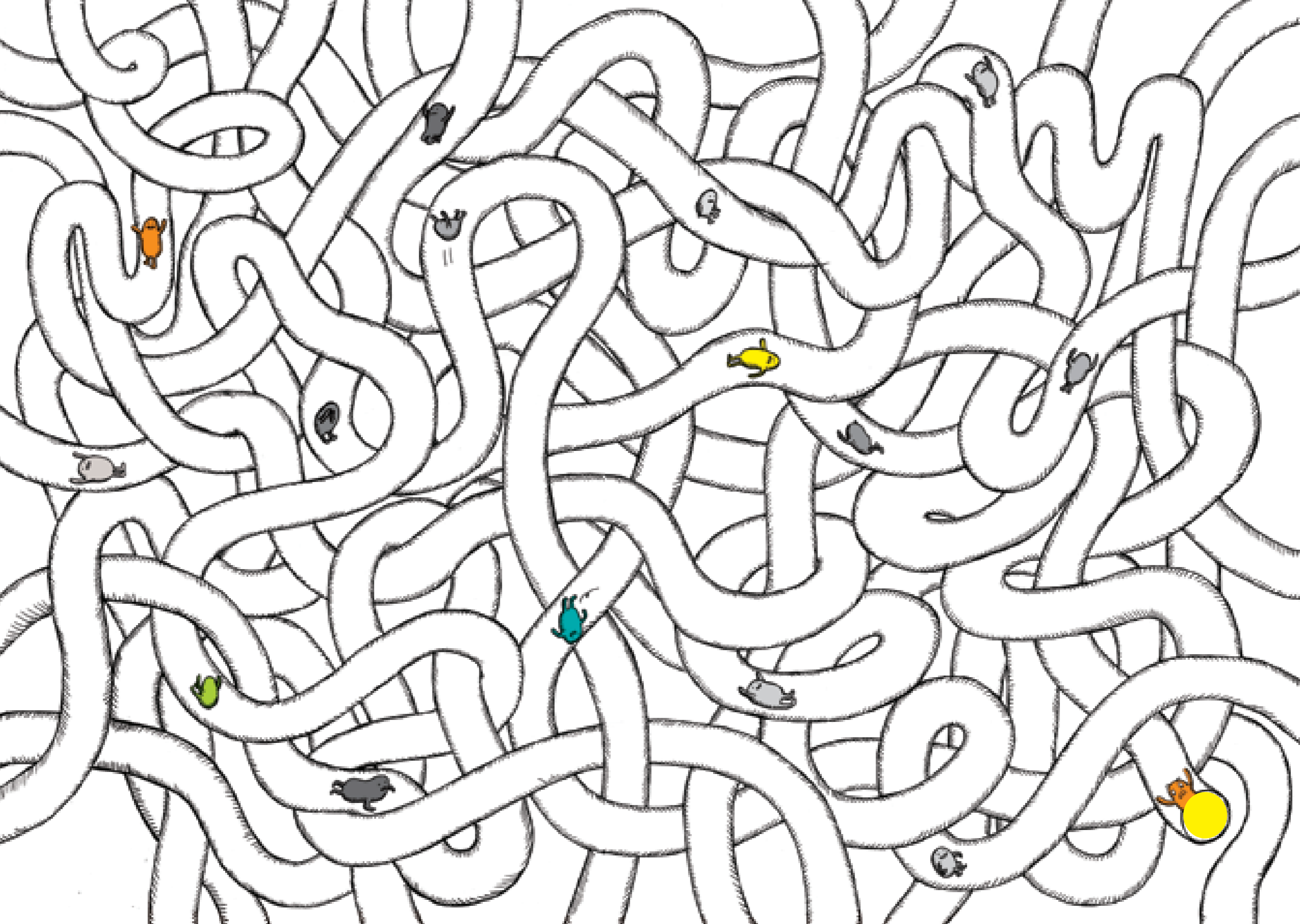
Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat Nedap niet op het vereiste moment aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Nedap verkleint dit risico door een solvabiliteit na te streven van ca. 45%. Deze solvabiliteit geeft haar de mogelijkheid om indien nodig tijdelijk additioneel vermogen aan te trekken.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de inkomsten van Nedap nadelig worden beïnvloed door veranderingen in marktprijzen, zoals valutakoersen en rentetarieven.

Valutarisico

Nedap verkleint het valutarisico door transacties in andere valuta beperkt van omvang te houden en indien nodig deze risico's af te dekken. De US-dollar en het Britse pond zijn de belangrijkste vreemde valuta. De nettotransacties in US-dollar, per saldo verplichtingen, bedragen niet meer dan 4% van de opbrengsten. De nettotransacties in Britse ponden, per saldo baten, bedragen niet meer dan 2% van de opbrengsten.

Renterisico

Het renterisico van Nedap wordt m.i.v. het boekjaar beperkt door met behulp van renteswaps voor een groot deel van de opgenomen leningen (€ 12,5 miljoen) de rente te fixeren. Door een wijziging van 100 basispunten in de rente zou de winst over het boekjaar zijn toe- of afgenomen met € 0,1 miljoen (2006: € 0,2 miljoen).

Kapitaalbeheer

Om te kunnen blijven ondernemen op een wijze die Nedap sterk maakt, gaat zij uit van een bedrijfswinst van minimaal 10% van de opbrengsten en een rentabiliteit op het eigen vermogen van 15%-20%, als financiële normen.

Door het innovatieve karakter van de groep en de vaak projectmatige aard van de opdrachten die zij krijgt, wordt een solvabiliteit van ca. 45%, uitgaande van autonome groei, wenselijk geacht. Hierbij wordt in het eigen vermogen de onverdeelde winst niet meegerekend.

Nedap heeft noch aan het toezicht, noch aan de leiding, noch aan het overige personeel rechten toegekend tot het verkrijgen van aandelen Nedap.

Een beperkt deel van de reserve van Nedap Iberia S.A. is niet vrij uitkeerbaar. Daarnaast is Nedap op basis van Titel 9 Boek 2 BW verplicht voor Nederlandse vennootschappen voor bepaalde componenten een wettelijke reserve aan te houden.

Segmentatie

Het langetermijnbeleid van Nedap is gericht op het creëren van oplossingen die een duurzame betekenis hebben voor klanten, medewerkers en aandeelhouders. Dit wil zij bereiken door autonome groei van opbrengsten en winst op basis van de expertise en de op creativiteit en ondernemerschap gerichte cultuur die de onderneming heeft opgebouwd in de afgelopen decennia.

Voor het realiseren van die doelstelling zijn niet alleen kennis van technologie en marktomstandigheden van belang maar in toenemende mate de kennis van het bedrijfsproces van de klant en zijn toepassing waarin onze oplossing uiteindelijk gebruikt wordt. De focus van activiteiten op een klant of groep klanten (klantgroep) is een belangrijke voorwaarde om een werkelijk onderscheidende, ten opzichte van concurrenten, en duurzame oplossing voor onze klant en haar gebruikers te creëren, en daarmee ook een duurzame betekenis te hebben voor onze medewerkers en aandeelhouders.

De voor de oplossing gebruikte technologieën hebben onderling een sterke verwantschap en de klantgroepen maken daarom veelvuldig gebruik van elkaars technologische kennis, producten, systemen, productiemiddelen en markt- en gebruikerservaringen. Dit geldt voor alle binnen Nedap aanwezige activiteiten en klantgroepen. Deze uitwisseling van kennis en middelen, zonder financiële verrekening, is een continu en informeel proces en is daarmee een wezenlijk onderdeel voor de ondernemende cultuur.

De directie stuurt de activiteiten en klantgroepen dan ook vooral aan op basis van haar eigen waarnemingen en de dagelijkse directe communicatie met betrokkenen. Nedap kent als zodanig geen segmenten zoals bedoeld in IAS 14 en IFRS 8.

Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties

Een aantal nieuwe standaarden, wijzigingen op standaarden en interpretaties is in 2007 nog niet van kracht en is derhalve niet toegepast op deze geconsolideerde jaarrekening.

IFRS 8 *Operationele segmenten* introduceert voor de rapportage op basis van segmenten de zogeheten "managementbenadering". Onder IFRS 8, die in 2009 verplicht van toepassing wordt, dient gesegmenteerde informatie bekend te worden gemaakt op basis van interne rapportages die op regelmatige basis door de belangrijkste operationele besluitvormende functionaris (de 'Chief Operating Decision Maker') worden gebruikt om de ontwikkeling van elk segment te beoordelen en middelen toe te kennen. Nedap kent geen segmenten, zie hoofdstuk segmentatie.

In de herziene versie van IAS 23 *Financieringskosten* verdwijnen de bestaande keuzemogelijkheden om financieringskosten onmiddellijk als last te verantwoorden of te activeren. Volgens de herziene voorschriften dient een entiteit de financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan de acquisitie, constructie of productie van een in aanmerking komend actief te activeren als onderdeel van de kosten van dat actief. De herziene versie van IAS 23 wordt in 2009 verplicht van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening en zal een stelselwijziging betekenen. In overeenstemming met de overgangsbepalingen zal Nedap de herziene IAS 23 toepassen op in aanmerking komende activa waarvoor de activering van de financieringskosten op of na de datum van inwerkingtreding ingaat.

IFRIC 11 IFRS 2 – *Transacties in groepsaandelen en ingekochte eigen aandelen*. IFRIC 11 zal naar verwachting geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.

IFRIC 12 *Dienstverlening*. IFRIC 12 zal naar verwachting geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.

IFRIC 13 *Customer Loyalty Programmes* ('klantenbindingsprogramma's'). IFRIC 13 zal naar verwachting geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening hebben.

IFRIC 14 IAS 19 – *The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Funding Requirements and their Interaction* ('Beperking van de activa uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen, minimum dekkingseisen en hun onderlinge samenhang') verduidelijkt wanneer terugstortingen of lagere toekomstige pensioenpremies uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen als beschikbaar worden beschouwd en behandelt de impact van minimum dekkingseisen op dergelijke activa. IFRIC 14 wordt in 2008 verplicht van toepassing op de jaarrekening en dient met terugwerkende kracht te worden toegepast. Nedap heeft de eventuele gevolgen van deze interpretatie nog niet bepaald.

1 Materiële en immateriële vaste activa

	bedrijfs- gebouwen en terreinen	machines en installaties	andere ¹⁾ vaste bedrijfs- middelen	in uitvoering en vooruit- betalingen	totaal materiële vaste activa	imma- teriële vaste activa
	€	€	€	€	€	€
ultimo 2005:						
aanschaffingswaarde	31.112	26.524	50.542	367	108.545	7.087
afschrijving	8.820	18.392	40.353		67.565	2.044
boekwaarde	22.292	8.132	10.189	367	40.980	5.043
mutaties 2006:						
investering	2.467	606	3.079	454	6.606	1.596
gereedgekomen activa						
in uitvoering			367	-/- 367	-	
desinvestering		-/- 87	-/- 110		-/- 197	
afschrijving	-/- 1.030	-/- 1.506	-/- 3.588		-/- 6.124	-/- 673
overige waardeveranderingen						-/- 465
saldo mutaties	1.437	-/- 987	-/- 252	87	285	458
ultimo 2006:						
aanschaffingswaarde	33.579	26.994	53.295	454	114.322	8.683
afschrijving incl. overige waardeveranderingen	9.850	19.849	43.358		73.057	3.182
boekwaarde	23.729	7.145	9.937	454	41.265	5.501
mutaties 2007:						
investering	2.064	2.659	3.580	736	9.039	1.505
gereedgekomen activa						
in uitvoering			454	-/- 454	-	
desinvestering		-/- 131	-/- 412		-/- 543	
afschrijving	-/- 1.036	-/- 1.227	-/- 3.810		-/- 6.073	-/- 858
saldo mutaties	1.028	1.301	-/- 188	282	2.423	647
ultimo 2007:						
aanschaffingswaarde	35.643	29.653	52.290	736	118.322	10.141
afschrijving	10.886	21.207	42.541		74.634	3.993
boekwaarde	24.757	8.446	9.749	736	43.688	6.148

¹⁾ matrijzen, stempels, meet- en testapparatuur, inventaris, computersystemen en transportmiddelen.

Met valutaomrekeningsverschillen is gezien het geringe belang geen rekening gehouden.

De materiële vaste activa zijn verzekerd tegen nieuwwaarde.

Tot zekerheid van voldoening van al hetgeen verschuldigd is aan de bank is het recht van hypotheek verleend voor een bedrag van € 15.449 op onroerende zaken (2006: € 13.459).

De totale oppervlakte van onze terreinen bedraagt 59.000 m², waarvan nog ca. 5.000 m² kan worden bebouwd.

Ultimo van het jaar bedraagt het bedrag van aangegane verplichtingen € 780 (2006: € 3.570).

Geografische informatie vaste activa:

	2007	2006
	€	€
Nederland	45.662	42.433
Duitsland	1.777	1.754
overig Europa	2.397	2.579
	49.836	46.766

2 Geassocieerde deelneming

Dit betreft Nedap France S.A.S. te Bezons, Frankrijk.

	2007	2006
	€	€
nettovermogenswaarde per 1 januari	1.696	1.431
winst voor belasting	805	874
winstbelasting	-/- 269	-/- 300
ontvangen dividend	-/- 400	-/- 250
overige mutaties	8	-/- 59
nettovermogenswaarde per 31 december	1.840	1.696

	2007	2006
	€	€
Kengetallen van de geassocieerde deelneming, op basis van 100%:		
opbrengsten	14.008	15.167
kosten	12.934	14.019
winst na belastingen	1.074	1.148
totaal activa per 31 december	6.981	7.010
totaal verplichtingen per 31 december	3.302	3.617

Transacties met de geassocieerde deelneming:

verkoop van goederen en diensten aan deelneming	4.636	5.785
---	-------	-------

3 Uitgestelde belastingvorderingen

De uitgestelde belastingvorderingen bestaan uit vorderingen wegens verliescompensatie.

	2007	2006
	€	€
saldo per 1 januari	911	1.191
gerealiseerd, per saldo	-/- 124	-/- 280
saldo per 31 december	787	911

Hiervan wordt in 2008 € 0,2 miljoen gerealiseerd door opheffing van Nedap GmbH, Vertrieb von Sicherheitstechnik. De verliezen zijn onbeperkt verrekenbaar.

4 Voorraden

	2007	2006
	€	€
grondstoffen en onderdelen	9.447	10.261
producten in bewerking	1.665	1.802
producten	9.019	8.135
totaal	20.131	20.198

5 Handels- en overige vorderingen

	2007	2006
	€	€
handelsvorderingen	23.176	26.156
vordering op geassocieerde deelneming	1.203	1.097
overige	2.671	2.319
totaal	27.050	29.572

Mutatie voorziening oninbaar geachte posten:

	2007	2006
	€	€
saldo per 1 januari	263	207
onttrekkingen	-/- 21	-/- 5
toevoegingen	66	61
saldo per 31 december	308	263

De gemiddelde krediettermijn voor handelsdebiteuren bedraagt in 2007: 8 weken (2006: 8 weken).

Nedap heeft haar vorderingen zoveel mogelijk kredietverzekerd. Voor risicoanalyse wordt verwezen naar hetgeen staat vermeld onder het hoofdstuk Financieel risicobeheer.

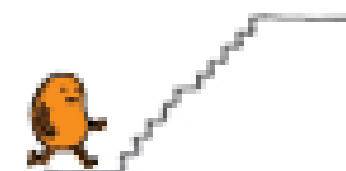
6 Liquide middelen

	2007	2006
	€	€
kas	15	13
banken	2.802	2.858
totaal	2.817	2.871

De liquide middelen zijn direct opvraagbaar.

7 Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 15.600.000 gewone aandelen van elk nominaal € 0,10 en 15.600.000 preferente aandelen van elk € 0,10 nominaal. Er zijn 6.692.920 gewone aandelen geplaatst.

8 Leningen

Soort lening	Nominale rente	Afloopdatum	2007	2006
			€	€
Standby Roll-Over	Euribor + 0,5%	2010	14.000	14.000
Banklening	Euribor 1 maand + 0,5%	2008-2016	2.475	975
Annüiteitenlening	Euribor 1 jaar + 0,8%	2008-2013	367	390
Annüiteitenlening	Euribor 1 jaar + 0,8%	2008-2021	1.104	1.139
saldo per 31 december			17.946	16.504
aflossingsverplichting < 1 jaar			212	62
aflossingsverplichting > 1 jaar en < 5 jaar			14.927	14.850
aflossingsverplichting > 5 jaar			2.807	1.593

Het risico van rentefluctuaties is voor een deel van de leningen, € 12,5 miljoen, afgedekt door middel van Interest Rate Swaps (IRS). De effectieve vergoeding bedraagt 4,49%.
Gezien de geringe waarde worden de swaps niet in de jaarrekening opgenomen.

9 Personeelsbeloningen

Dit betreft voorzieningen voor pensioen- en VUT aanspraken.

	2007	2006
	€	€
contante waarde van niet gefinancierde verplichtingen	3.255	3.362
contante waarde van gefinancierde verplichtingen	39.151	36.667
totale contante waarde van de verplichtingen	42.406	40.029
reële waarde van de fondsbeleggingen	38.910	38.998
tekort in het fonds	3.496	1.031
nog niet geamortiseerde actuariële resultaten	-/- 284	2.835
verplichting uit hoofde toegezegde pensioen- en VUT rechten	3.212	3.866
Hiervan heeft een kortlopend karakter	890	946

Mutaties in de verplichtingen:

	2007	2006
	€	€
saldo per 1 januari	40.029	37.000
service- en rentekosten	3.311	3.103
betaalde uitkeringen	-/- 860	-/- 768
bijdrage deelnemers	398	388
actuariële verschillen	-/- 472	306
saldo per 31 december	42.406	40.029

Mutaties in de fondsbeleggingen:

	2007	2006
saldo per 1 januari	38.998	37.397
betaalde premies	2.260	1.723
betaalde uitkeringen	-/- 444	-/- 383
verwacht rendement op fondsbeleggingen	1.776	1.439
actuariële verschillen	-/- 3.680	-/- 1.178
saldo per 31 december	38.910	38.998

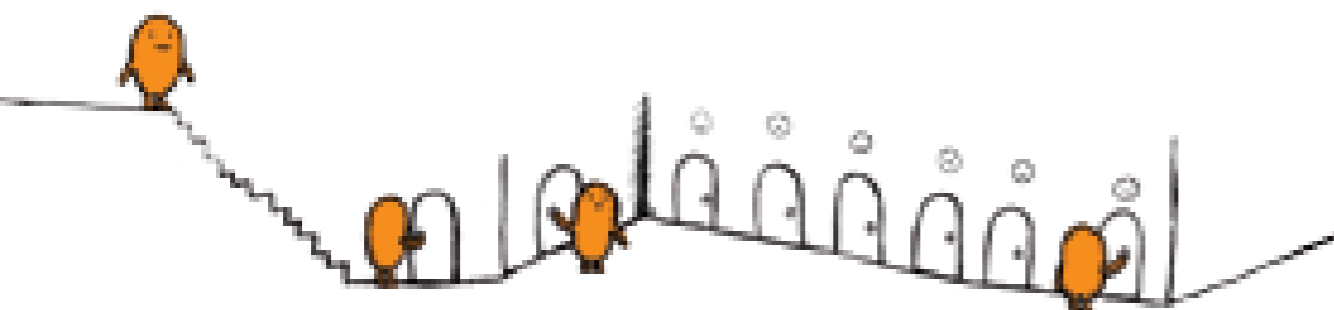
De fondsbeleggingen bestaan uit:

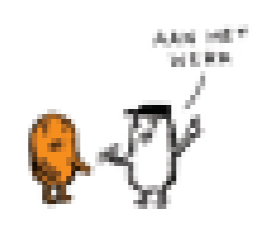
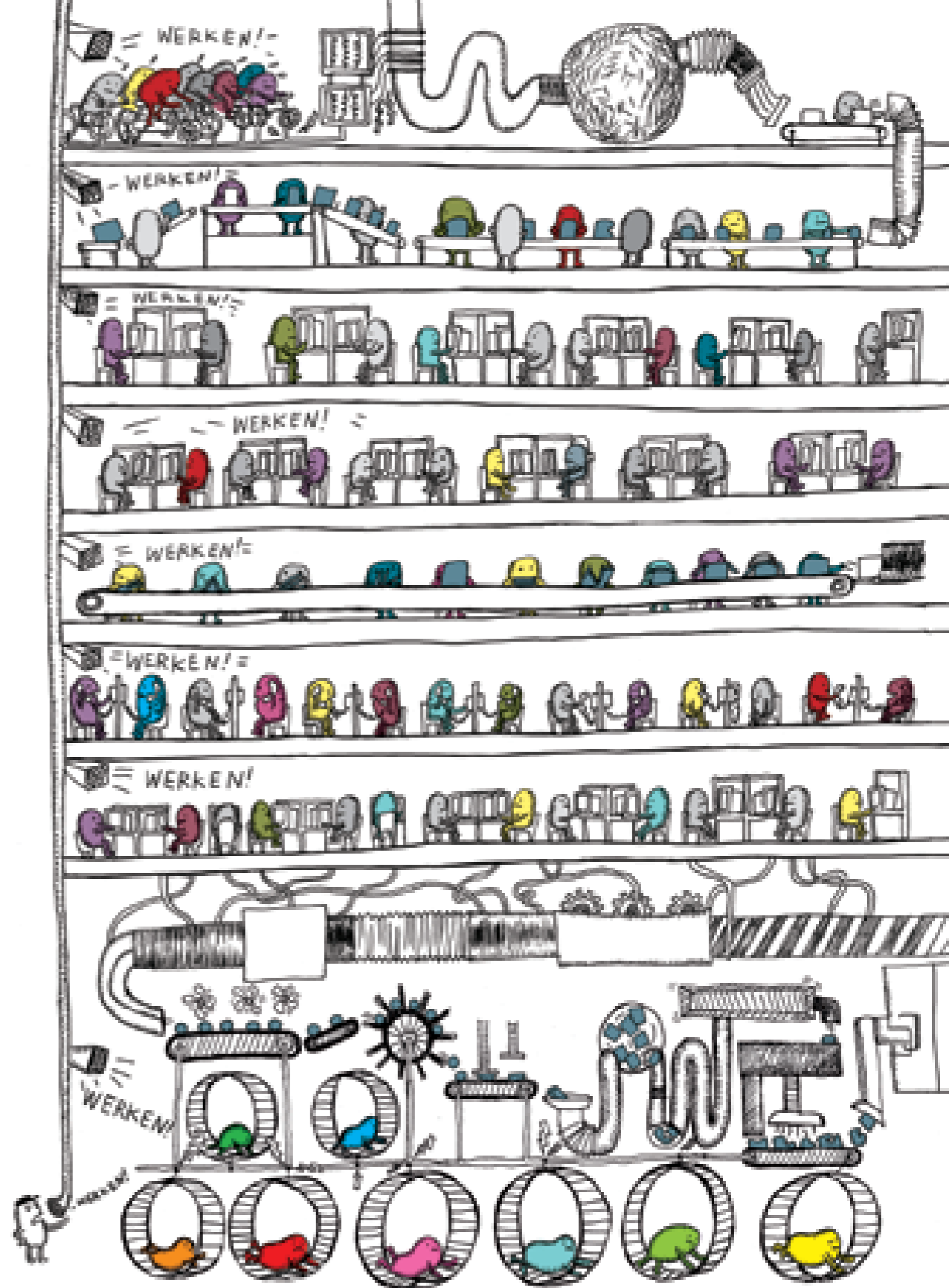
	2007	2006
aandelen	7.418	8.059
vastrentende waarden	30.826	29.810
overige	666	1.129
	38.910	38.998

Kosten zoals opgenomen in de winst- en verliesrekening:

	2007	2006
servicekosten	1.367	1.430
rentekosten over de verplichtingen	1.944	1.673
verwacht rendement fondsbeleggingen	-/- 1.776	-/- 1.439
	1.535	1.664

De kosten zijn begrepen in de post sociale lasten.

Historische informatie:

	2007	2006	2005	2004
	€	€	€	€
totale contante waarde van de verplichtingen	42.406	40.029	37.000	35.112
reële waarde van de fondsbeleggingen	38.910	38.998	37.397	30.572
tekort of overschot (-/-) in het fonds	3.496	1.031	-/- 397	4.540

De uitgangspunten voor deze voorzieningen zijn per ultimo van het jaar:

	2007	2006
disconteringsvoet pensioenaanspraken per 31 december	5,50%	4,70%
disconteringsvoet VUT aanspraken per 31 december	4,70%	4,70%
verwacht rendement op pensioenactiva	5,20%	4,90%
jaarlijkse salarisstijging voor indexatie van de aanspraken	2,50%	2,00%
jaarlijkse stijging van de ingebouwde franchise	2,50%	2,00%
carrièrestijging bovenop de indexatie	1,50%	1,50%

Daarnaast worden de gebruikelijke kansstelsels gehanteerd, w.o. de pensioentafel 2006 (0/0). In 2006 werd de tafel CRC '93 + 2/0 toegepast.

Nedap verwacht in 2008 € 2,0 miljoen aan premies bij te dragen.

10 Uitgestelde belastingverplichtingen

	2007	2006
	€	€
materiële vaste activa	70	75
immateriële vaste activa	1.357	1.082
voorraden	-	105
vorderingen	-/- 198	-/- 149
voorzieningen	-/- 216	-/- 271
saldo per 31 december	1.013	842

Mutatie uitgestelde belastingverplichtingen:

	€	€
saldo per 1 januari	842	1.293
ten laste of ten gunste (-/-) van het resultaat	171	-/- 451
saldo per 31 december	1.013	842

De uitgestelde belastingverplichtingen hebben overwegend een langlopend karakter.

11 Rekening-courantkredieten banken

Het maximum op te nemen bedrag in rekening-courant bedraagt € 26,7 miljoen. (2006: € 24,4 miljoen).

12 Garantievoorziening

	2007	2006
	€	€
saldo per 1 januari	340	318
onttrekkingen	-/- 550	-/- 543
toevoegingen	751	565
saldo per 31 december	541	340

De garantievoorziening heeft overwegend een kortlopend karakter.

13 Handelsschulden en overige te betalen posten

	2007	2006
	€	€
handelsschulden	5.708	8.954
schulden uit hoofde van investeringen	1.044	511
overige te betalen posten	9.982	8.334
totaal	16.734	17.799

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen
(in € x miljoen)

	< 1 jaar	> 1 jaar en < 5 jaar	> 5 jaar en < 10 jaar
	€	€	€
2007:			
huur gebouwen	0,3	0,7	
operationele leases van voertuigen	0,4	0,4	
operationele leases van machines	0,4	1,4	
operationele leases ICT	0,2	0,9	0,2
2006:			
huur gebouwen	0,3	0,2	
operationele leases van voertuigen	0,4	0,3	

Afgegeven garanties voor huur van gebouwen € 0,1 miljoen en overige € 0,3 miljoen.

Verbonden partijen

Nedap kent als verbonden partijen de geassocieerde deelneming Nedap France S.A.S., de Stichting Preferente Aandelen Nedap en de leden van de raad van commissarissen en de directie.
Met de verbonden partijen hebben geen andere transacties in het boekjaar plaatsgevonden dan in de jaarrekening vermeld.

Belangrijke afnemer:

Er zijn geen afnemers met een omzet hoger dan 10% van de totale opbrengsten.

Kosten onderzoek en ontwikkeling

	2007	2006
	€	€
totaal kosten	11.995	12.047
afschrijvingen	816	1.065
geactiveerde kosten	-/- 1.505	-/- 1.596
subsidies	-/- 841	-/- 721
totaal	10.465	10.795

Gemiddeld aantal medewerkers

	2007	2006
Nederland	556	548
overig EU	71	71
totaal	627	619

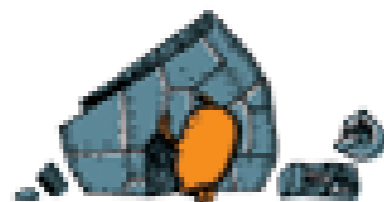
14 Opbrengsten

Geografische afzetgebieden:

	2007	2006
	€	€
Nederland	71.942	71.887
Duitsland	17.690	15.241
overig Europa	41.534	40.126
Noord-Amerika	11.289	8.514
overige landen	3.368	2.741
totaal	145.823	138.509

15 Sociale lasten

	2007	2006
	€	€
VUT- en pensioenlasten, basis toegezegde pensioenen	1.535	1.664
pensioenlasten, basis beschikbare premie	54	46
overige sociale lasten	3.795	3.664
totaal	5.384	5.374

Bezoldiging directie

	periodiek inkomen	variabele beloning	pensioen kosten	totaal
	€	€	€	€
2007				
A.J. Westendorp	287	45	60	392
W. Badenhop	240	45	23	308
R.M. Wegman	240	45	18	303
2006				
A.J. Westendorp	292	–	45	337
W. Badenhop	239	–	23	262
R.M. Wegman	239	–	18	257

Het bezoldigingsbeleid wordt in de bijlage “Nedap Corporate Governance 2007” toegelicht.

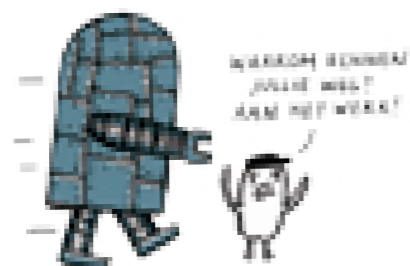
Bezoldiging commissarissen

Totaal vaste beloningen 4 commissarissen € 76 (2006: € 83).

	2007	2006
	€	€
A. van der Velden	22	22
J.P. Bahlmann	18	18
A.J. Berkhout	18	18
M. Veninga	18	18
A. van der Klooster	–	7

16 Afschrijvingen

	2007	2006
	€	€
ontwikkelingskosten	858	673
bedrijfsgebouwen	1.036	1.030
machines en installaties	1.227	1.506
andere vaste bedrijfsmiddelen	3.810	3.588
totaal	6.931	6.797

17 Winstaandeel geassocieerde deelneming

Betreft aandeel in het resultaat van Nedap France S.A.S. te Bezons, Frankrijk.

18 Belastingen

	2007	2006
	€	€
winst voor belastingen	19.558	17.621
verschuldigde winstbelasting	4.963	5.368
uitgestelde winstbelasting	295	-/- 171
totaal winstbelasting	5.258	5.197

Aansluiting met het effectieve belastingtarief:

	2007		2006	
	€	%	€	%
winstbelasting op basis van het Nederlandse belastingtarief	4.987	25,5	5.216	29,6
effect belastingtarief in buitenlandse deelnemingen	141	0,7	105	0,6
niet-aftrekbare kosten	116	0,6	–	–
te weinig voorzien voorgaande jaren	14	0,1	-/- 22	-/- 0,1
verlaging belastingtarief	–	–	-/- 102	-/- 0,6
totaal	5.258	26,9	5.197	29,5

19 Winst toekomstend aan minderheidsbelang

Betreft dat deel van het nettoresultaat van onze dochtermaatschappijen dat aan minderheidsaandeelhouders toekomt.

Balans Nedap N.V. per 31 december
(€ x 1.000)

		2007	2006
	<i>noot</i>	€	€
Actief			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	34.374	35.434
Immateriële vaste activa	1	5.838	5.065
Financiële vaste activa	2	8.888	8.280
		49.100	48.779
Vlottende activa			
Vorraden	3	16.030	18.511
Handels- en overige vorderingen	4	23.807	24.473
Liquide middelen	5	307	246
		40.144	43.230
		89.244	92.009
Passief			
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal		669	669
Wettelijke reserves	6	6.412	5.731
Reserves	7	35.601	34.993
		42.682	41.393
Resultaat boekjaar		14.221	12.340
		56.903	53.733
Voorzieningen	8	4.656	4.927
Langlopende verplichtingen	9	14.000	14.000
Kortlopende verplichtingen	10	13.685	19.349
		89.244	92.009

Winst- en verliesrekening Nedap N.V.
(€ x 1.000)

	2007	2006
	€	€
Winst van deelnemingen na belastingen	2.808	3.157
Overige winst na belastingen	11.413	9.183
Winst toekomend aan aandeelhouders	14.221	12.340

Toelichting behorende tot de jaarrekening Nedap N.V.
(€ x 1.000, tenzij anders vermeld)

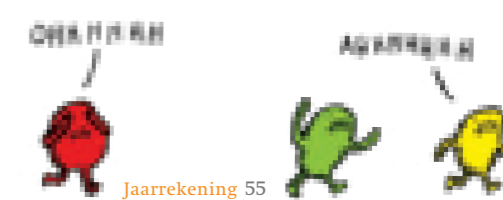
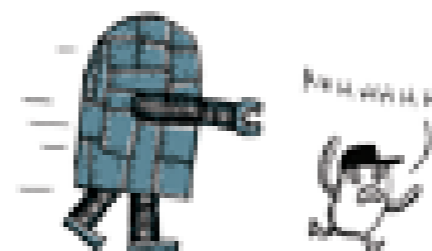
Grondslagen voor financiële verslaggeving

Ingevolge art. 362 lid 8 Boek 2 BW wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om voor de vennootschappelijke jaarrekening Titel 9 Boek 2 BW te hanteren met toepassing van de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening. Door gebruik te maken van deze optie wordt aansluiting behouden tussen het geconsolideerde en enkelvoudige eigen vermogen.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Voor een beschrijving van de bij deze standaarden behorende waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de grondslagen bij de financiële verslaggeving van de geconsolideerde jaarrekening.

Onder 'Financiële vaste activa' worden opgenomen de tot Nedap behorende dochtermaatschappijen en deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend. Deze dochtermaatschappijen en deelnemingen worden gewaardeerd volgens de equity methode. Bij de bepaling van de equity methode worden de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve equitywaarde worden op nul gewaardeerd. De negatieve equitywaarde wordt in mindering gebracht op de vorderingen op deze deelnemingen.

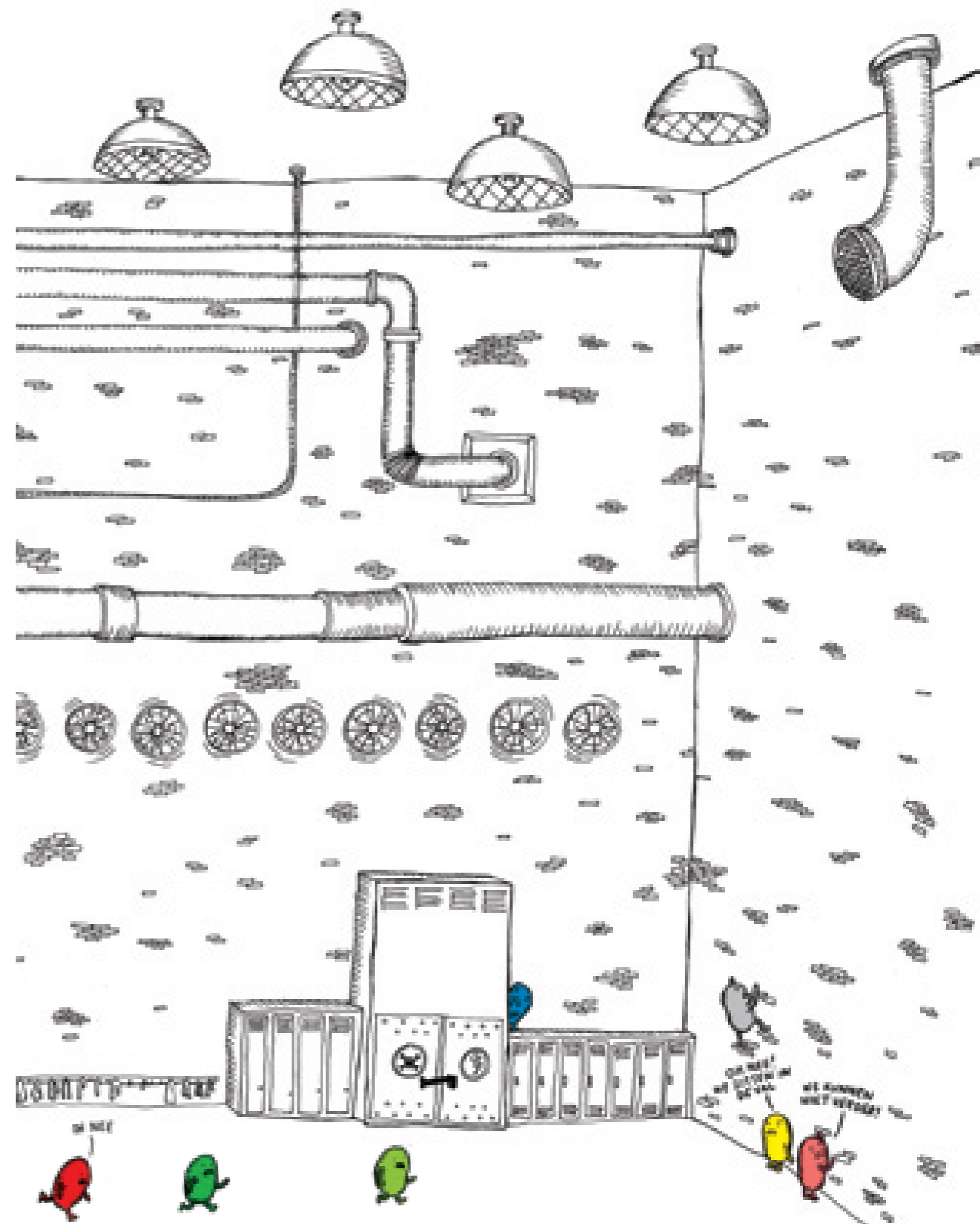
Verstrekte leningen aan dochtermaatschappijen zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

1 Materiële en immateriële vaste activa

	bedrijfs- gebouwen en terreinen	machines en installaties	andere ¹⁾ vaste bedrijfs- middelen	in uitvoering en vooruit- betalingen	totaal materiële vaste activa	imma- teriële vaste activa
	€	€	€	€	€	€
ultimo 2005:						
aanschaffingswaarde	28.567	26.524	47.614	367	103.072	6.393
afschrijving	8.820	18.392	38.665		65.877	1.781
boekwaarde	19.747	8.132	8.949	367	37.195	4.612
mutaties 2006:						
investering	339	606	2.485	454	3.884	1.474
gereedgekomen activa						
in uitvoering			367	-/- 367	-	
desinvestering		-/- 87	-/- 62		-/- 149	
afschrijving	-/- 945	-/- 1.506	-/- 3.045		-/- 5.496	-/- 556
overige waardeveranderingen						-/- 465
saldo mutaties	-/- 606	-/- 987	-/- 255	87	-/- 1.761	453
ultimo 2006:						
aanschaffingswaarde	28.906	26.994	50.056	454	106.410	7.867
afschrijving incl. overige waardeveranderingen	9.765	19.849	41.362		70.976	2.802
boekwaarde	19.141	7.145	8.694	454	35.434	5.065
mutaties 2007:						
investering	345	1.430	2.067	736	4.578	1.505
gereedgekomen activa						
in uitvoering			454	-/- 454	-	
desinvestering		-/- 131	-/- 214		-/- 345	
afschrijving	-/- 960	-/- 1.429	-/- 2.904		-/- 5.293	-/- 732
saldo mutaties	-/- 615	-/- 130	-/- 597	282	-/- 1.060	773
ultimo 2007:						
aanschaffingswaarde	29.251	28.085	48.901	736	106.973	9.372
afschrijving	10.725	21.070	40.804		72.599	3.534
boekwaarde	18.526	7.015	8.097	736	34.374	5.838

¹⁾ matrijzen, stempels, meet- en testapparatuur, inventaris, computersystemen en transportmiddelen.

De materiële vaste activa zijn verzekerd tegen nieuwwaarde.

Tot zekerheid van voldoening van al hetgeen verschuldigd is aan de bank, is het recht van hypotheek verleend voor een bedrag van € 11.345 op onroerende zaken (2006: € 11.345).

De totale oppervlakte van onze terreinen bedraagt 52.000 m², waarvan nog ca. 5.000 m² kan worden bebouwd.

Ultimo van het jaar bedraagt het bedrag van aangegane verplichtingen € 580 (2006: € 1.344).

2 Financiële vaste activa

	2007	2006
	€	€
Dochtermaatschappijen:		
waarde per 1 januari	6.584	5.158
resultaat	2.272	2.583
winstuitkering	-/- 2.059	-/- 1.866
ten gunste vorderingen op dochtermaatschappijen	318	-/- 530
overige mutaties	-/- 53	-/- 3
waarde per 31 december	7.062	5.342
verstrekke leningen aan dochtermaatschappijen	50	1.274
aflossing leningen door dochtermaatschappijen	-/- 64	-/- 32
totaal waarde per 31 december	7.048	6.584
Voor de leningen zijn zekerheden verstrekt op onroerende zaken voor een bedrag van € 2.000.		
Deelneming:		
waarde per 1 januari	1.696	1.431
resultaat	536	574
winstuitkering	-/- 400	-/- 250
overige mutaties	8	-/- 59
waarde per 31 december	1.840	1.696
totaal financiële vaste activa per 31 december	8.888	8.280

3 Voorraden

	2007	2006
	€	€
grondstoffen en onderdelen	8.459	10.261
producten in bewerking	1.387	1.802
producten	6.184	6.448
totaal	16.030	18.511

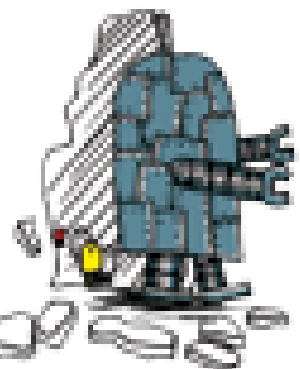
4 Handels- en overige vorderingen

	2007	2006
	€	€
handelsvorderingen	15.093	19.339
vorderingen op deelnemingen	6.915	3.297
overige	1.799	1.837
totaal	23.807	24.473
Mutatie voorziening oninbaar geachte posten:		
	€	€
saldo per 1 januari	153	94
onttrekkingen	-	-
toevoegingen	-	59
saldo per 31 december	153	153

5 Liquide middelen

	2007	2006
	€	€
kas	9	8
banken	298	238
totaal	307	246

De liquide middelen zijn direct opvraagbaar.

DE BESLIJFEN BY DE RAAD, TE RIJSEL.

Jaarrekening 59

6 Wettelijke reserves

	2007	2006
	€	€
geactiveerde ontwikkelingskosten	5.838	5.022
niet vrij uitkeerbare winst deelnemingen	588	715
koersverschillen	-/- 14	-/- 6
totaal	6.412	5.731

7 Reserves

	2007	2006
	€	€
saldo per 1 januari	34.993	34.688
ingehouden winst	1.297	837
toevoeging wettelijke reserve	-/- 689	-/- 532
saldo per 31 december	35.601	34.993

8 Voorzieningen

	2007	2006
	€	€
personeelsbeloningen	3.216	3.917
uitgestelde belastingverplichtingen	981	758
garantievoorziening	459	252
totaal	4.656	4.927

Personeelsbeloningen

Dit betreft voorzieningen voor pensioen- en VUT aanspraken.

	2007	2006
	€	€
contante waarde van niet gefinancierde verplichtingen	3.255	3.362
contante waarde van gefinancierde verplichtingen	37.491	35.152
totale contante waarde van de verplichtingen	40.746	38.514
reële waarde van de fondsbeleggingen	37.430	37.786
tekort in het fonds	3.316	728
nog niet geamortiseerde actuariële resultaten	-/- 100	3.189
verplichting uit hoofde toegezegde pensioen- en VUT rechten	3.216	3.917
Hiervan heeft een kortlopend karakter	890	946

Mutaties in de verplichtingen:

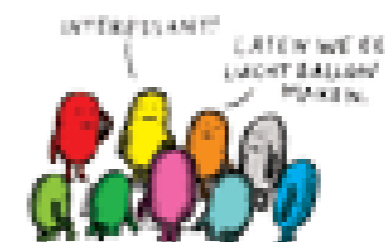
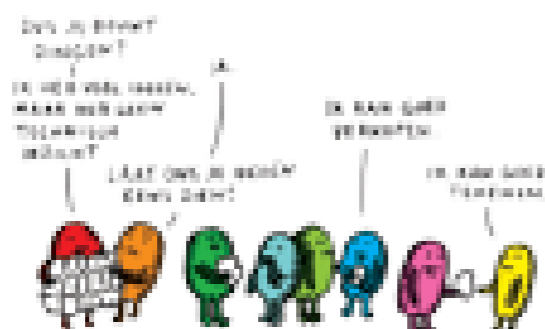
saldo per 1 januari	38.514	35.957
service- en rentekosten	3.107	2.936
betaalde uitkeringen	-/- 860	-/- 768
bijdrage deelnemers	360	348
actuariële verschillen	-/- 375	41
saldo per 31 december	40.746	38.514

Mutaties in de fondsbeleggingen:

saldo per 1 januari	37.786	36.462
betaalde premies	2.060	1.465
betaalde uitkeringen	-/- 444	-/- 383
verwacht rendement op fondsbeleggingen	1.708	1.439
actuariële verschillen	-/- 3.680	-/- 1.197
saldo per 31 december	37.430	37.786

De fondsbeleggingen bestaan uit:

aandelen	7.135	7.808
vastrentende waarden	29.653	28.883
overige	642	1.095
totaal	37.430	37.786

Historische informatie:

	2007	2006	2005	2004
	€	€	€	€
totale contante waarde van de verplichtingen	40.746	38.514	35.957	34.437
reële waarde van de fondsbeleggingen	37.430	37.786	36.462	30.047
tekort of overschot (-/-) in het fonds	3.316	728	-/- 505	4.390

De uitgangspunten voor deze voorzieningen zijn per ultimo van het jaar:

	2007	2006
disconteringsvoet pensioenaanspraken per 31 december	5,50%	4,70%
disconteringsvoet VUT aanspraken per 31 december	4,70%	4,70%
verwacht rendement op pensioenactiva	5,20%	4,90%
jaarlijkse salarisstijging voor indexatie van de aanspraken	2,50%	2,00%
jaarlijkse stijging van de ingebouwde franchise	2,50%	2,00%
carrièrestijging bovenop de indexatie	1,50%	1,50%

Daarnaast worden de gebruikelijke kansstelsels gehanteerd, w.o. de pensioentafel 2006 (0/0). In 2006 werd de tafel CRC '93 + 2/0 toegepast.

De vennootschap verwacht in 2008 € 1,9 miljoen aan premies bij te dragen.

Uitgestelde belastingverplichtingen

	2007	2006
	€	€
materiële vaste activa	70	75
immateriële vaste activa	1.357	1.082
voorraden	-	105
vorderingen	-/- 230	-/- 233
voorzieningen	-/- 216	-/- 271
saldo per 31 december	981	758

Mutatie uitgestelde belastingverplichtingen:

	€	€
saldo per 1 januari	758	1.123
ten laste of ten gunste (-/-) van het resultaat	223	-/- 365
saldo per 31 december	981	758

De uitgestelde belastingverplichtingen hebben overwegend een langlopend karakter.

Garantievoorziening

	2007	2006
	€	€
saldo per 1 januari	252	270
onttrekkingen	-/- 463	-/- 465
toevoegingen	670	447
saldo per 31 december	459	252

De garantievoorziening heeft overwegend een kortlopend karakter.

9 Langlopende verplichtingen

Dit betreft een kredietfaciliteit van maximaal € 14,0 miljoen welke eindigt per 1 juli 2010.

Onder deze faciliteit kunnen bedragen worden opgenomen van tenminste € 0,5 miljoen met een looptijd van minimaal 1 en maximaal 12 maanden.

De rentevoet is gelijk aan het Euribor tarief vermeerderd met een opslag van 0,5 procent.

Het risico van rentefluctuaties is voor een deel van de leningen, € 10,0 miljoen, afgedekt door middel van Interest Rate Swaps (IRS). De effectieve vergoeding bedraagt 4,375%.

Gezien de geringe waarde wordt de swap niet in de jaarrekening opgenomen.

10 Kortlopende verplichtingen

	2007	2006
	€	€
rekening-courantkredieten banken	1.465	4.012
belastingen en premies sociale verzekeringen	905	1.254
handelsschulden en overige te betalen posten	11.315	14.083
saldo per 31 december	13.685	19.349

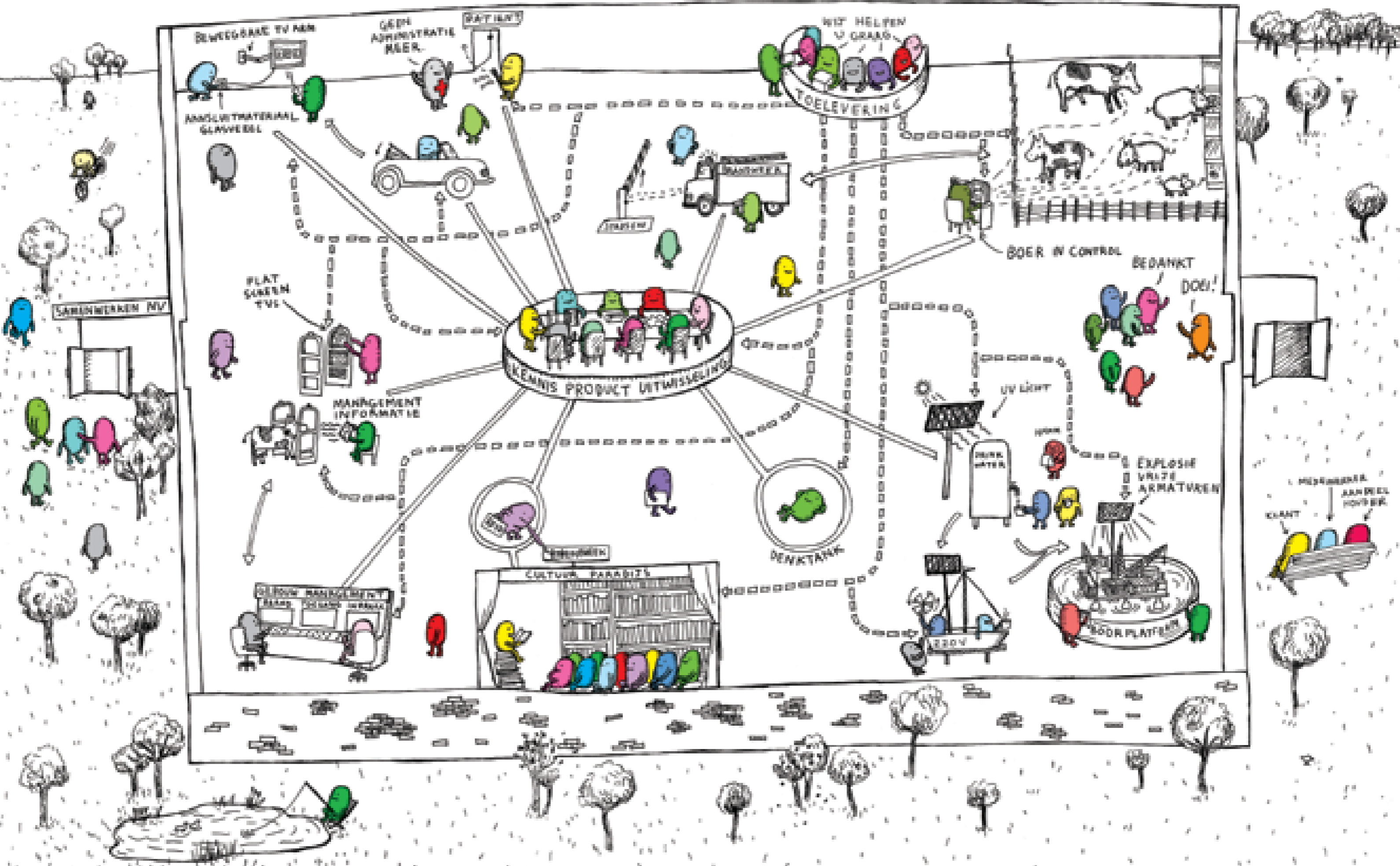
WELL, THAT'S THE
FABRIC.
BUT IS THE
MOUNT VAMPIRE
HERE?

WAS THAT GOLF HARKNELL
OR NOT? DON'T KNOW.
OH, WITBOUT.
DAM WAY OF DO BOTTEN.

ENIGE TIJD LATER...

DE WERELD IS ONZE
VERANTWOORDELIJK

Overige gegevens

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2007 van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2007, winst- en verliesrekening, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2007 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2007 en de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2007 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo per 31 december 2007 en van het resultaat en de kasstromen over 2007 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" te Groenlo per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Arnhem, 21 maart 2008

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

E.J.L. van Leeuwen RA

Vijf jaar Nedap

	2007	2006	2005	2004	2003 ³⁾
Exploitatie	€ x 1.000				
Opbrengsten	145.823	138.509	121.386	124.444	123.850
Salarissen en sociale lasten	37.047	35.818	33.856	33.606	33.285
Bedrijfswinst	19.854	17.456	13.003	16.757	16.422
– in % van de opbrengsten	13,6	12,6	10,7	13,5	13,3
Rentelast	1.101	709	561	445	409
Winst boekjaar	14.300	12.424	8.663	11.362	10.850
– in % van het eigen vermogen ¹⁾	33,5	30,0	21,4	29,2	25,9
– in % van de opbrengsten	9,8	9,0	7,1	9,1	8,8
Afschrijvingen	6.931	7.262	6.281	6.250	6.092
Cashflow	21.231	19.686	14.944	17.612	16.942
Toegevoegde waarde per medewerker ²⁾	146	141	124	130	128

	€ x 1.000				
Winstbestemming					
Uit te keren winst aandeelhouders	12.783	11.043	7.697	9.571	8.567
Ingehouden winst	1.438	1.297	837	1.707	2.170
Winst minderheidsbelang	79	84	129	84	113

	in €				
Per aandeel van € 0,10					
Cashflow	3,17	2,94	2,23	2,63	2,53
Winst voor aandeelhouders	2,12	1,84	1,28	1,69	1,60
Dividend	1,91	1,65	1,15	1,43	1,28
Hoogste koers	38,35	31,80	33,50	28,37	20,00
Laagste koers	27,13	26,00	26,90	19,55	13,00
Koers ultimo	31,80	27,75	27,30	28,37	19,70
Koers/winstverhouding ultimo	15	15	21	17	12

	in €				
Aantal medewerkers					
Ultimo	626	618	613	602	595
Gemiddeld in het jaar	627	619	614	602	610

	2007	2006	2005	2004	2003 ³⁾
Financiering	€ x 1.000				
Aandelenkapitaal	669	669	669	671	671
Reserves	42.013	40.724	39.887	38.186	41.184
Eigen vermogen exclusief onverdeelde winst	42.682	41.393	40.556	38.857	41.855
Onverdeelde winst aandeelhouders	14.221	12.340	8.534	11.278	10.737
Minderheidsbelang	138	138	117	104	82
Onverdeelde winst minderheidsbelang	79	85	129	84	113
Eigen vermogen	57.120	53.956	49.336	50.323	52.787
Langlopende verplichtingen	21.069	20.204	18.726	18.749	15.101
Kortlopende verplichtingen	24.272	27.901	26.973	26.956	23.284
Totaal	102.461	102.061	95.035	96.028	91.172
Eigen vermogen ¹⁾ in % totaal vermogen	41,7	40,6	42,7	40,5	45,9

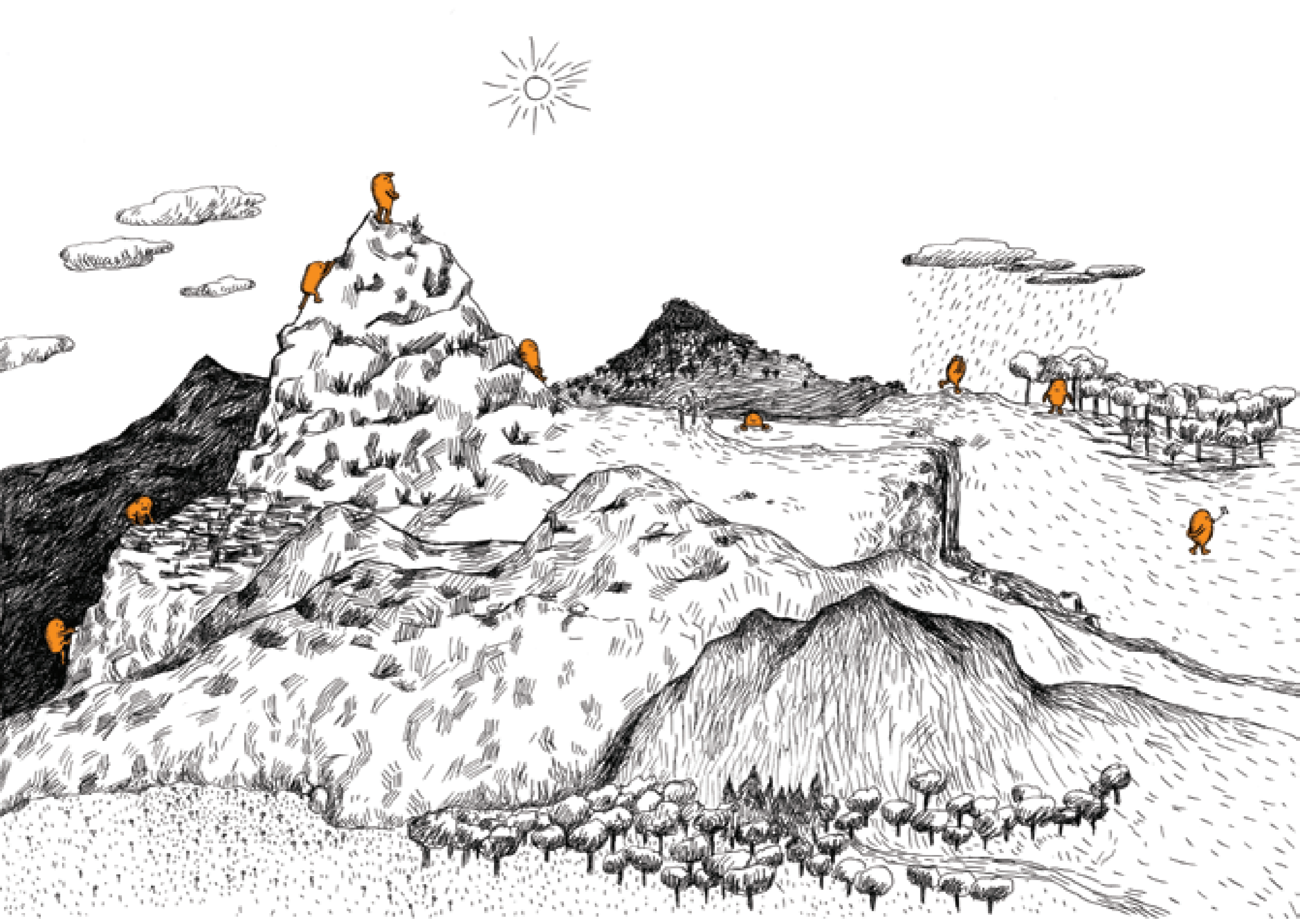
	€ x 1.000				
Kapitaalgebruik					
Vaste activa	52.463	49.373	48.645	47.139	39.955
Voorraden	20.131	20.198	15.235	18.463	14.483
Handels- en overige vorderingen	27.050	29.619	26.745	29.010	35.225
Liquide middelen	2.817	2.871	4.410	1.416	1.509
Vlottende activa	49.998	52.688	46.390	48.889	51.217
Totaal	102.461	102.061	95.035	96.028	91.172
Investerings in vaste activa	10.544	8.202	8.127	13.191	8.324
Voorraden in % van de opbrengsten	13,8	14,6	12,6	14,8	11,7
Gemiddelde krediettermijn handelsdebiteuren in weken	8	8	8	9	9

¹⁾ onder eigen vermogen wordt verstaan het eigen vermogen exclusief onverdeelde winst

²⁾ onder toegevoegde waarde per medewerker wordt verstaan de som van de opbrengsten en voorraadmutatie minus de materiaalkosten gedeeld door het gemiddeld aantal medewerkers.

³⁾ volgens Nederlandse verslaggevingsregels, vanaf 2004 volgens IFRS.

Statutaire bepaling inzake de winstbestemming conform artikel 45

Lid 1:

Jaarlijks wordt door de directie en de raad van commissarissen vastgesteld welk deel van de winst – het positieve saldo van de winst- en verliesrekening – wordt gereserveerd.

Lid 2:

Uit de winst na reservering volgens het voorgaande lid, wordt op de preferente aandelen een dividend uitgekeerd waarvan het percentage gelijk is aan de som van de gewogen gemiddelden van de depositorente van de Europese Centrale Bank – gewogen naar het aantal dagen waarover de uitkering geschiedt – verhoogd met drie procent (3%) of een zoveel lager bedrag als uit de uitkeerbare winst beschikbaar is. Het dividend op de preferente aandelen wordt berekend over het gestorte deel van het nominaal bedrag.

Lid 3:

Het daarna overblijvende wordt als dividend op de gewone aandelen uitgekeerd.

Lid 5:

Bovendien wordt indien over enig jaar verlies is geleden over dat jaar geen dividend uitgekeerd. Ook in volgende jaren kan eerst uitkering van dividend plaatshebben nadat het verlies door winst is goedge maakt.

De algemene vergadering kan echter op gezamenlijk voorstel van de raad van commissarissen en de directie besluiten zulk een verlies te delgen ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen.

Winstbestemming

€ x 1.000

Winst aandeelhouders	14.221
overige reserves	1.438
	<hr/>
dividend uit te keren op de gewone aandelen	12.783

Stichting Preferente Aandelen Nedap

Door de vennootschap is in 1993 optie verleend aan de Stichting Preferente Aandelen Nedap tot het nemen van preferente aandelen.

Hierdoor en door de samenstelling van het bestuur van de Stichting is een zo groot mogelijke zekerheid ingebouwd, dat bij een poging tot overname van Nedap door een derde, alle bij de eventuele overname betrokken belangen evenwichtig en objectief kunnen worden afgewogen.

Het bestuur van de Stichting bestaat thans uit de volgende personen:

Dr. J.C.M. Hovers, voorzitter

Mr. J.C. Jaakke, plaatsvervangend voorzitter en secretaris

Drs. H.J.G. Kruisinga, plaatsvervangend secretaris

Mevr. A.J. Brink-Grootoink

Ir. A. van der Velden

Naar het gezamenlijk oordeel van de bestuurders van deze Stichting en Nedap is de Stichting Preferente Aandelen onafhankelijk van Nedap, één en ander in de zin als bedoeld in artikel 5:71 lid a sub c van de Wet op het Financieel Toezicht.

Profielchets raad van commissarissen

Nedap is een middelgrote onderneming waarvan het langetermijnbeleid gericht is op het creëren van duurzame meerwaarde voor klanten, medewerkers en aandeelhouders. Dit wil zij bereiken door autonome groei van opbrengsten en winst, waarbij diversificatie en vernieuwing, op basis van de expertise die de onderneming heeft, een centrale rol spelen.

Bij het toezicht houden op de directie dient de Raad rekening te houden met deze uitgangspunten. Voorts moet hij de directie met raad ter zijde staan.

Hiertoe moet de Raad evenwichtig zijn samengesteld waarbij bestuurlijke ervaring, brede kennis op het gebied van financiën, techniek en industriële marketing, gepaard gaan met affiniteit met en gevoel voor:

- ondernemerschap;
- ‘hands-on’ management in een “platte”, op onderscheidend vermogen gebaseerde organisatie;
- een organisatie, waar verkoop, ontwikkeling en fabricage als een eenheid werken;
- een op verantwoordelijkheid gerichte manier van werken;
- het creatieve proces van vernieuwen;
- maatschappelijke ontwikkelingen.

In zijn algemeenheid dient de Raad een kritische opstelling ten opzichte van de directie te hebben. De leden dienen onafhankelijk van de vennootschap en van elkaar te zijn en over complementaire kwaliteiten te beschikken.

De omvang van de Raad zal structureel niet meer dan vijf leden omvatten.

Gegevens commissarissen

Ir. A. van der Velden (67), voorzitter

Brede bestuurlijke ervaring, grondige kennis op technologisch gebied, kennis van en ervaring met aandeelhouders, financieel inzicht, organisatorische kennis en communicatieve vaardigheden.

Nationaliteit	: Nederlandse
Functies	: Plaatsvervangend voorzitter Commissie voor de milieueffectrapportage Lid Commissie Ontwikkelingssamenwerking/Adviesraad Internationale Vraagstukken Oud-Executive Director Corus Group plc.
Eerste benoeming	: 24 mei 2005
Lopende termijn	: 2007–2011
Commissariaten	: TKH Group N.V. Vitens N.V.

Mw. Prof.dr. J.P. Bahlmann (57), vice-voorzitter

Brede bestuurlijke ervaring, alsmede kennis en ervaring op het gebied van ondernemingsstrategie, en op het gebied van het aanpassen van organisaties in een veranderende omgeving.

Nationaliteit	: Nederlandse
Functies	: Commissaris bij het Commissariaat voor de Media Deeltijd hoogleraar bedrijfseconomie Universiteit Utrecht Lid Bestuur de Baak Management Centrum VNO-NCW Oud-directeur Strategie Rabobank Groep Utrecht Oud-directeur/hoogleraar Centre for Organisational Learning and Change Nyenrode University
Eerste benoeming	: 29 mei 1997
Lopende termijn	: 2005–2009
Commissariaten	: Triodosbank N.V. Canisius Wilhelmina Ziekenhuis Deloitte

Prof.dr.ir. A.J. Berkhout (67)

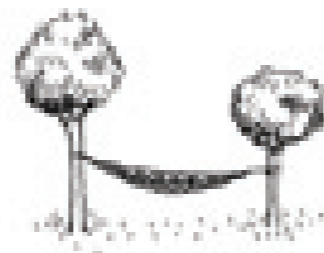
Brede bestuurlijke ervaring, brede technische achtergrond en kennis en ervaring met betrekking tot innovatieve processen, alsmede vermogen om technische kennis om te zetten in commerciële activiteiten.

Nationaliteit	: Nederlandse
Functies	: Hoogleraar Innovatiemanagement TU Delft Hoogleraar Geofysica TU Delft Wetenschappelijk directeur 'DELPHI' consortium Algemeen directeur Delphi Studio B.V. Lid Raad van Advies TU Twente Voormalig lid College van Bestuur, Technische Universiteit Delft Medeoprichter van Delft Geophysical B.V. (nu onderdeel van Schlumberger), Jason Geosystems B.V. (nu onderdeel van FUGRO), Birch Wood Acoustics B.V. (huidige ACS B.V.) Voormalig lid Raad van Toezicht 'Leidse sterrenwacht'
Eerste benoeming	: 29 mei 1997
Lopende termijn	: 2004–2008
Commissariaten	: geen

Drs. M. Veninga (57)

Brede bestuurlijke ervaring, kennis van en ervaring met aandeelhouders, brede kennis op het gebied van ondernemingsstrategie, ondernemingsfinanciering en industriële marketing, affiniteit met en gevoel voor het creatieve proces van vernieuwen.

Nationaliteit	: Nederlandse
Functies	: Voorzitter Raad van Bestuur Gamma Holding N.V. Voormalig lid Raad van Bestuur Gamma Holding N.V. Voormalig lid Management Board/CFO Koninklijke Sphinx Gustavsberg Voormalig lid Executive Board/CFO Packaging N.V. Koninklijke KNP BT Oud VP Finance & Administration Taiwanese Semiconductor Manufacturing Cie. (TSMC) – Philips Electronics
Eerste benoeming	: 24 mei 2005
Lopende termijn	: 2006–2010
Commissariaten	: Van Diepen Scheepsbouw Elkerliek Ziekenhuis Prinsen B.V.

Ondernemingen en leiding

**N.V. Nederlandsche
Apparatenfabriek "Nedap"**
Parallelweg 2
7141 DC Groenlo

W. Badenhop (53)
drs. R.M. Wegman (41)

G.J.M. Ezendam (55), controller

Klantgroepen

Agri	ing. A.B.M. Verstege (45)
AVI	ing. J. Somsen (43)
Education	H. Klunder (53)
Healthcare	ing. R. Schuurman (38)
Library Solutions	W. Badenhop (53)
Locker Management Systems	H.S.J. Schipper MBA (36)
New Business	W. Badenhop a.i. (53)
Power Supplies	ing. A.G.M. Scharenborg (52)
Retail Support	W. Badenhop (53)
Security Management	H.S.J. Schipper MBA (36)
Specials	ing. H.B.M. Steentjes (56)
Verkiezingssystemen	ir. M. Schippers (42)
CIMPL	M.G. de Jong (59)

Nedap België
Kerkhofstraat 6 B10
1800 Vilvoorde
België

P. Vervinckt (63)

Nedap Beveiligingstechniek B.V.
Groenekaneweg 24A
3737 AG Groenekan

R.C. de Jong (58)

Inventi B.V.
Industrieweg 20
7161 BX Neede

drs. R.M. Wegman (41)

Nsecure B.V.
Lübeck 2
2993 LK Barendrecht

J. van Driel (47)

Nedap France S.A.
1-7 Rue Henri de France
95871 Bezons
Frankrijk

C. Pajjens (48)
A. Sot (52)

Nedap Deutschland GmbH
Otto-Hahnstrasse 3
40670 Meerbusch
Duitsland

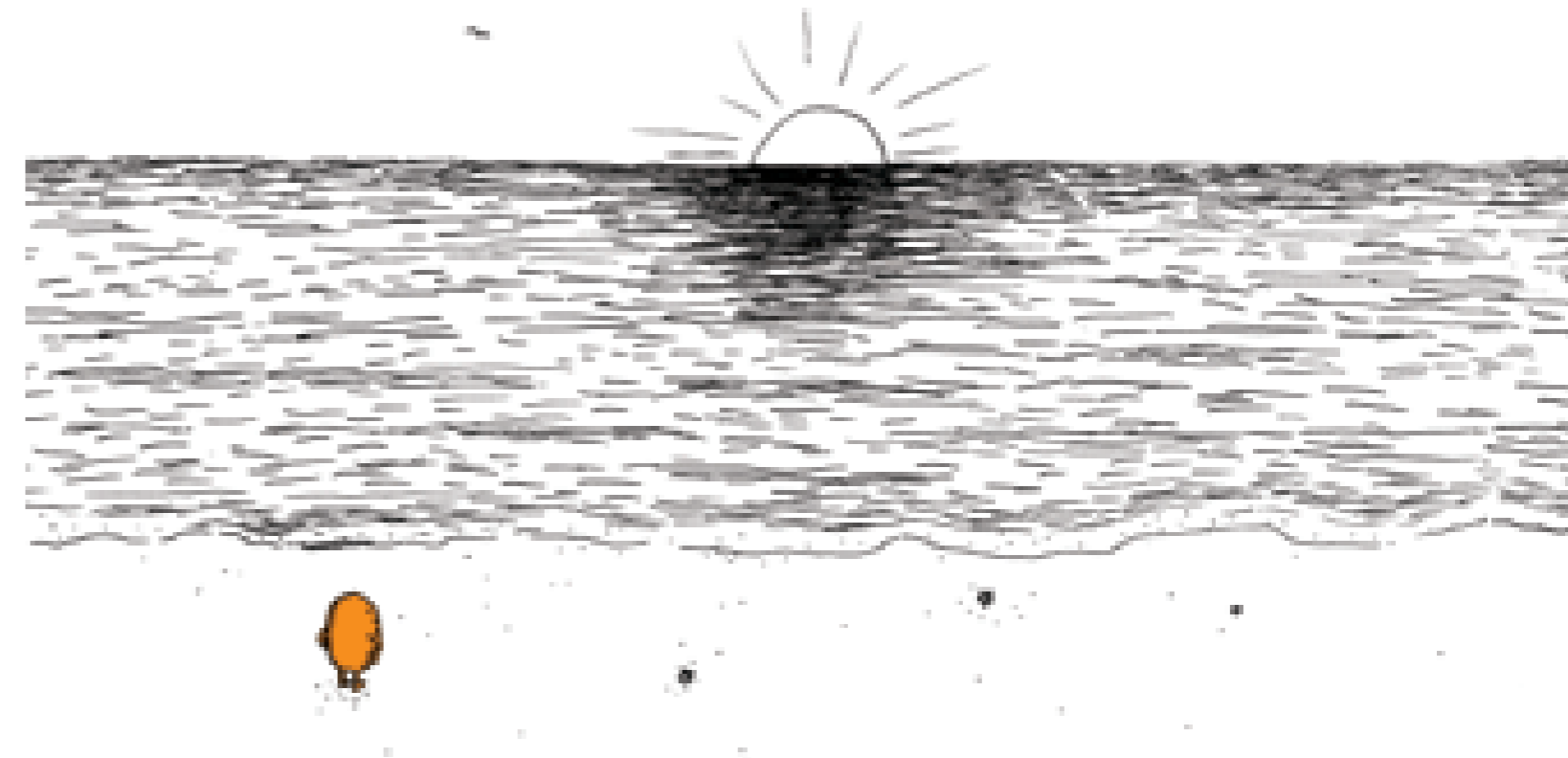
G.J.M. Ezendam (55)

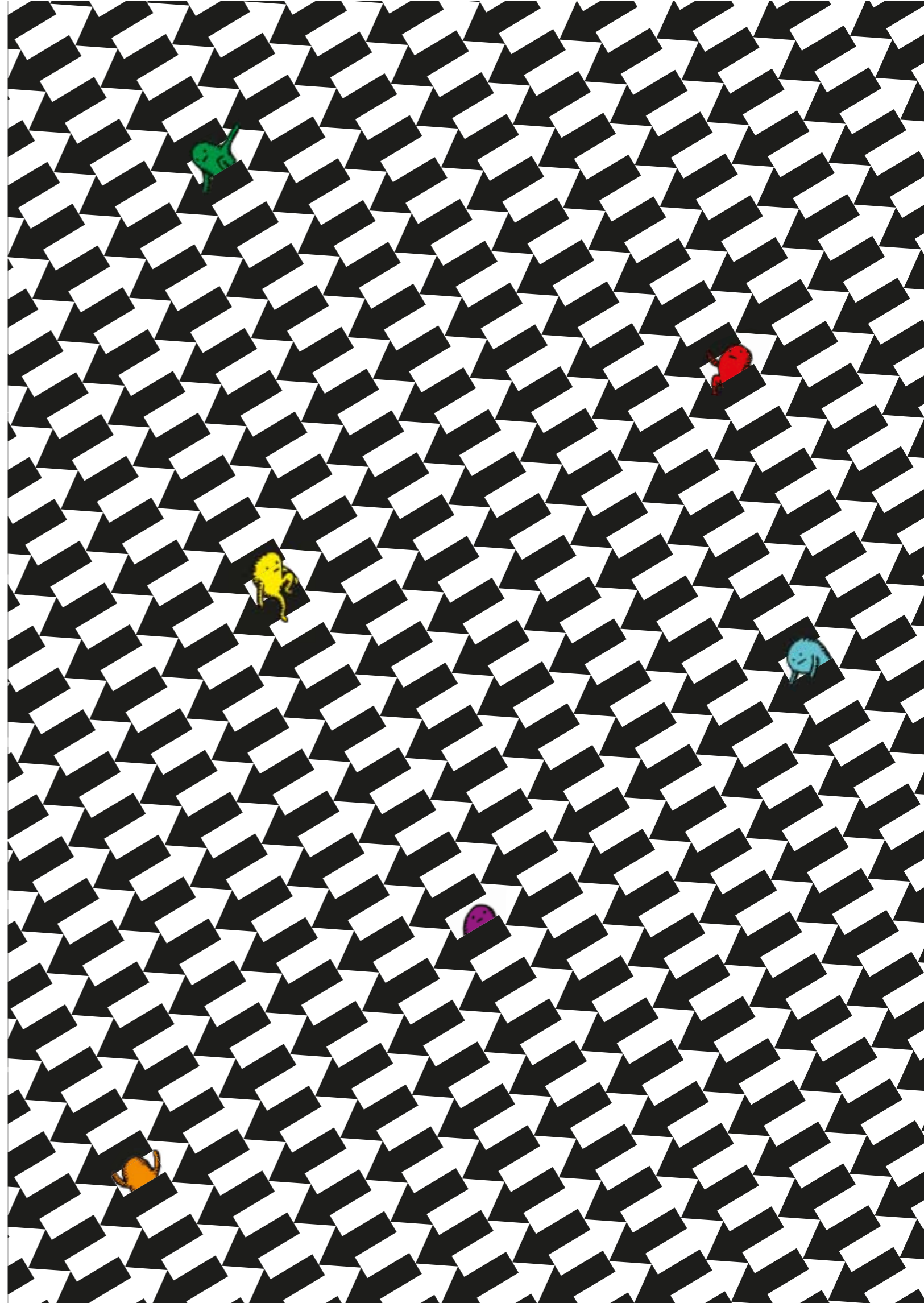
Nedap Great Britain Ltd.
1, Hercules House
Calleva park
Aldermaston, Berkshire
RG78DN Groot-Brittannië

L.W.C. Holweg (38)

Nedap Iberia S.A.
Avenida de los Llanos 18
28430 Alpedrete Madrid
Spanje

A. Carmona Badillo (48)

Je moet mensen niet vragen een boot te bouwen, maar ze het verlangen naar onbekende verten bijbrengen.

Inhoudsopgave

3	Nedap
6	Governance
14	Statutaire bepalingen inzake bijzondere rechten
15	Statutaire bepaling inzake goedkeuring van besluiten van de directie conform artikel 20

Nedap

Nedap kenmerkt zich door een op ontwikkeling en ondernemerschap gerichte open, innovatieve en creatieve cultuur.

Zij richt zich op:

Het ontwikkelen en leveren van innovatieve en duurzame oplossingen op het gebied van security en elektronische besturingen alsmede automatisering-, beheer- en informatiesystemen voor organisaties.

Nedap concentreert zich op markten waarin zij, met behulp van technologische kennis en kennis van het bedrijfsproces van de klant, meerwaarde voor de klant kan realiseren.

Het bewerken van deze markten vindt plaats door zowel eigen verkoopkanalen als via derden.

Organisatorisch wordt hieraan vormgegeven door klantgroepen. Klantgroepen ontwikkelen en leveren oplossingen en beschikken over kennis op het gebied van technologie, markt en bedrijfsproces van de klant. Medewerkers worden uitgedaagd tot ondernemerschap, eigen verantwoordelijkheid en zelfontplooiing.

De voor de diverse oplossingen gebruikte technologieën hebben onderling een sterke verwantschap. Daarom maken de klantgroepen gebruik van elkaars technologische kennis, producten, systemen en marktervaringen.

Bijzondere aandacht wordt geschonken aan het creëren van onderscheidende waarde in de te verkopen producten en systemen, alsmede in de daaraan gekoppelde dienstverlening. Ook het professionaliseren en internationaliseren van de verkoop staan hoog in het vaandel.

Het belangrijkste afzetgebied is vooralsnog Europa, terwijl de afzet buiten Europa, waaronder de Verenigde Staten en het Verre Oosten, in ontwikkeling is.

Om te kunnen blijven ondernemen op een wijze die Nedap sterk maakt, gaat zij uit van een bedrijfswinst van minimaal 10% van de opbrengsten en een rentabiliteit van het eigen vermogen van 15%-20%, als financiële normen.

Het dividendbeleid vloeit voort uit het financiële beleid. Hierbij wordt aan aandeelhouders de hele winst uitgekeerd onder aftrek van de reservering die nodig is om de solvabiliteit op het gewenste niveau te handhaven.

Door het innovatieve karakter van Nedap en de vaak projectmatige aard van de opdrachten die zij krijgt, wordt een solvabiliteit van ca. 45%, uitgaande van autonome groei, wenselijk geacht. Hierbij wordt in het eigen vermogen de onverdeelde winst niet meegerekend.

Nedap heeft noch aan het toezicht, noch aan het management, noch aan het overige personeel rechten toegekend tot het verkrijgen van aandelen Nedap.

Langetermijnbeleid

Het langetermijnbeleid van Nedap is gericht op het creëren van duurzame meerwaarde voor klanten, medewerkers en aandeelhouders. Dat wil zij bereiken door autonome groei van opbrengsten en winst, waarbij diversificatie en vernieuwing, op basis van de expertise die de onderneming heeft, een centrale rol spelen. Diversifiëren naar verschillende markten biedt Nedap niet alleen nieuwe groeimogelijkheden, maar maakt haar ook minder afhankelijk van de economische ontwikkelingen in één markt. Vernieuwing ligt ten grondslag aan het leveren van meerwaarde voor de klant; de perceptie van de klant wat de oplossing waard is in vergelijking met wat concurrenten aanbieden. Hierdoor presenteert Nedap zich op een onderscheidende manier in diverse markten.

Het onderscheidende vermogen van de door Nedap geboden oplossingen stelt haar in staat een eigen plaats in een betreffende markt in te nemen en om niet uitsluitend te hoeven concurreren op basis van prijs.

De toegevoegde waarde per medewerker geeft de acceptatie door de klant van het onderscheidende vermogen van de geleverde oplossingen weer en is derhalve een weerspiegeling van de inventiviteit en effectiviteit van de organisatie. Groei van toegevoegde waarde (opbrengsten –/– materiaal) en toegevoegde waarde per medewerker zijn daarom belangrijke aandachtspunten.

Verantwoordelijkheden

Het bovengenoemde karakter van de onderneming en haar beleid vergen van de hele organisatie een bijzondere houding. Diversificatie en vernieuwing zijn delicate processen waarbij een te vroeg handelen even schadelijk kan zijn als een te laat ingrijpen. Voor de **medewerkers** betekent dit het zich openstellen voor nieuwe verantwoordelijkheden en werkwijzen en het omgaan met een continu veranderingsproces. Voor de **directie** betekent dit het ondernemen, het zien van nieuwe ontwikkelingen in de markt en in de techniek en het ervoor zorgen dat de vernieuwing gerealiseerd wordt. Voor de **commissarissen** betekent dit het stimuleren van de directie in dit vernieuwingsproces en het toezicht houden in een sfeer van geven van verantwoorde ruimte aan de directie.

Hiervoor is een goede verstandhouding tussen commissarissen, directie en medewerkers noodzakelijk, waarin ideeën omtrent nieuwe producten en nieuwe marktbenaderingen vroegtijdig worden besproken, successen en tegenslagen tijdig in alle openheid tegen het licht worden gehouden, zonder dat dit leidt tot een vertroebeling van verantwoordelijkheden. Bij Nedap is wat dat betreft een werkverhouding bereikt waarin de diverse elementen van ‘governance’ elkaar versterken.

Risico's en risicobeheersing

Ondernemen is per definitie risico nemen. De kunst is deze risico's zoveel mogelijk te beperken, zonder het ondernemende karakter geweld aan te doen. Het elders in dit verslag beschreven “Beheersingssysteem” bij Nedap vormt de procedurele basis om risico's zo snel mogelijk te signaleren en zonodig maatregelen te nemen. De groep Controlling Groenlo speelt hierin een leidende rol.

De risico's bij Nedap kunnen globaal worden onderverdeeld in risico's die inherent zijn aan het ondernemen en risico's als gevolg van het overtreden van bedrijfs- of maatschappelijke normen en regelgeving, zoals fraude.

Bij het ondernemen behorende risico's

a) Opbrengsten

Het ondernemende en projectmatige karakter van Nedap houdt in dat de opbrengstenontwikkeling jaarlijks niet altijd gelijkmatig is. Door de procentueel hoge toegevoegde waarde van de opbrengsten (opbrengsten –/– materiaal) zullen opbrengstenschommelingen meer dan evenredige procentuele afwijkingen op het resultaat genereren. Nieuwe producten en systemen en het projectgebonden karakter van de opbrengsten, gecombineerd met een veelal relatief korte bestel- en uitvoeringstijd van opdrachten, maken het inschatten van toekomstige opbrengsten moeilijk.

Ook diverse interne en externe factoren kunnen de opbrengstenontwikkeling zowel negatief als positief beïnvloeden. Belangrijke factoren kunnen hier zijn vertragingen tijdens de technische- en/of marktontwikkeling, aanloopproblemen bij nieuwe producten, een verhevigde prijsconcurrentie, wisselkoersen (met name de dollar) en de macro-ontwikkeling van de economie.

Nedap probeert dergelijke risico's zoveel mogelijk in te perken door haar op meerwaarde gerichte diversificatiebeleid, dat gebaseerd is op de expertise van de onderneming. Dit beleid creëert mogelijkheden voor autonome opbrengstengroei, zonder dat de onderneming afhankelijk is van ontwikkelingen in één markt.

b) Kosten

Ook op het gebied van kostenontwikkeling zijn er risico's bij het ondernemen, die bij Nedap vooral zijn te vinden op het gebied van kosten van ontwikkelingsprojecten en aanloopkosten voor nieuwe producten. Daarnaast kunnen autonome ontwikkelingen op het gebied van materiaal- en grondstoffenprijzen niet altijd direct worden doorberekend in de verkoopprijzen, waardoor een druk op de marge kan ontstaan. Risico's die voortvloeien uit insolvabiliteit van klanten worden verkleind door een kredietverzekering. De groep Controlling Groenlo houdt continu voeling met de valutamarkten en beoordeelt in hoeverre valutarisico's, in voorkomende situaties, kunnen en moeten worden afgedekt.

c) Personeel

Een belangrijke risicofactor schuilt bij Nedap in het vermogen de juiste medewerkers te werven en te behouden. Het zijn vooral de goede en ondernemende medewerkers die proberen de eerder genoemde risico's tot een minimum te beperken.

Risico's als gevolg van het overtreden van bedrijfs- of maatschappelijke normen en regelgeving, zoals fraude

Bij het voorkomen van fraude en ander niet bij Nedap passend gedrag speelt, naast de sociale controle, de leiding een zeer belangrijke rol. Deze dient een voorbeeld te zijn en speelt via “hands on” management een belangrijke rol bij de bewustwording van wat wel en niet getolereerd wordt. Daarnaast beoordeelt en controleert de groep Controlling Groenlo continu de administratieve organisaties en interne beheersingsmaatregelen, waarbij veel aandacht is voor het voorkomen van fraudemogelijkheden. Tijdens de controle van de jaarrekening bespreken de externe accountants de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en ontdekken van fraude met diverse functionarissen in de organisatie.

Governance

De raad van commissarissen en directie van Nedap menen te voldoen aan de ‘beginselen van deugdelijk ondernemingsbestuur’, zoals geformuleerd door de Commissie Corporate Governance onder voorzitterschap van de heer Tabaksblat. Ook aan de ‘best practice’ bepalingen wordt in grote mate voldaan. De gevraagde informatie, zoals vastgelegd in deze Code, is op verschillende plaatsen terug te vinden in dit jaarverslag.

Bij het lezen van de ‘best practice’ bepalingen is duidelijk merkbaar dat deze volledig gericht zijn op grote beursgenoteerde ondernemingen. Dat de Corporate Governance Code zich hierop richt is begrijpelijk, omdat de bekend geworden problemen zich bij enkele van dit soort bedrijven hebben voorgedaan. Bij kleinere ondernemingen als Nedap staat het bestuur echter dicht bij de praktijk, waardoor minder formeel en minder op afstand wordt aangestuurd. Ook is, vaak door de aard en de geringere omvang, de aansturing minder complex. Bij kleinere ondernemingen is derhalve een minder stringente taakverdeling aanwezig. Ook is bij kleinere ondernemingen het toezicht veelal meer bij het bedrijf betrokken, hetgeen de kennis van wat zich in het bedrijf afspeelt en daarmee de kwaliteit van het toezicht in het algemeen verhoogt. Daar waar de ‘best practice’ bepalingen in hun gedetailleerdheid typisch zijn afgestemd op grote beursgenoteerde fondsen, leidt de regel ‘pas toe of leg uit’ bij kleinere ondernemingen niet tot verbetering van inzicht in de toepassing van de gewenste beginselen van goed bestuur en toezicht. Nochtans wordt, zoals voorgeschreven, de navolging of afwijking van deze bepalingen toegelicht.

In de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden op 24 mei 2005 hebben aandeelhouders ingestemd met de, gemotiveerde, afwijkingen van de Code zoals vermeld in dit hoofdstuk. Indien de omstandigheden waarin Nedap zich bevindt zodanig veranderen dat enkele ‘best practice’ bepalingen moeten worden heroverwogen, dan zullen het bestuur en de raad van commissarissen dit gemotiveerd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders naar voren brengen.

Bestuur en toezicht

Nedap valt onder het zogenaamde structuurregime. Ingevolge de “Wet van 9 juli 2004 tot wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met aanpassing van de structuurregeling”, die 1 oktober 2004 van kracht is geworden, benoemt de raad van commissarissen niet meer zelf zijn leden, maar worden deze benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders op voordracht van de Raad. Hierbij worden de aandeelhouders en de ondernemingsraad in de gelegenheid gesteld personen voor benoeming aan te bevelen.

De profielschets voor de omvang en samenstelling van de raad van commissarissen wordt vermeld onder Overige Gegevens in het jaarverslag en staat ook op de website van de vennootschap. De Raad is naar behoren samengesteld.

De professionele achtergrond van de leden is eveneens gepubliceerd. De leden zijn onafhankelijk van de vennootschap en van elkaar. Het door hen vervulde aantal commissariaten bij Nederlandse genoteerde ondernemingen overschrijdt niet de door de Code genoemde aantallen. De omvang van de Raad bedraagt op dit moment 4 personen.

Wegens de overzichtelijkheid van Nedap en de beperkte omvang van de raad van commissarissen, kent de Raad geen audit-, remuneratie-, en selectie- en benoemingscommissie. De voorzitter van de Raad ziet toe op de kwaliteit en frequentie van informatievoorziening over de financiële ontwikkeling van de onderneming, haar marktpositie, productontwikkeling en de ontwikkeling van de organisatie. De beoordeling van de financiële informatie en de overige informatie vindt door de gehele Raad plaats.

De remuneratieafspraken met de directie zijn hierna vermeld. Jaarlijks houden de president-commissaris en een lid van de Raad functioneringsgesprekken met de leden van de directie aan de hand van tevoren afgesproken prioriteiten in de aandachtsgebieden van de directie. Mede op basis van deze gesprekken worden discretionaire tantièmes vastgesteld. Gelet op de beperkte omvang van de raad van commissarissen, de ervaringen van zijn leden en de noodzaak zijn werkwijze flexibel te houden, heeft de Raad geen formeel reglement vastgesteld.

De directie bestaat uit 2 leden. Nieuwe benoemingen worden niet op korte termijn verwacht. Commissarissen achten benoeming van directeuren voor perioden van vier jaar strijdig met een goede uitoefening van hun functie. Directeuren hebben de opdracht de strategie van de onderneming op langere termijn vorm te geven en in effectief beleid om te zetten. Dat is voor een onderneming als Nedap niet realiseerbaar binnen mandaten van telkens vier jaar. Via de jaarlijkse functioneringsgesprekken monitoren commissarissen bovendien het functioneren van de directieleden nauwgezet dan via een herbenoemingsprocedure eenmaal per vier jaar.

De directieleden vervullen geen commissariaten bij andere ondernemingen en bezitten geen met de vennootschap strijdige belangen in andere ondernemingen. Gelet op de omvang en marktpositie van Nedap achten commissarissen en directie een reglement voor effectenbezit en -transacties in andere vennootschappen dan Nedap voor directie en commissarissen overbodig. Wel geldt de afspraak dat het nemen van een (potentieel) strijdig te achten belang in een andere vennootschap wordt vermeden en, in geval van twijfel, vooraf wordt besproken. Dit geldt voor zowel commissarissen als directie.

Reeds lang geldt de afspraak dat directie noch commissarissen aandelen Nedap bezitten.

Bezoldigingsbeleid

Nedap kent noch aan het management, noch aan het overige personeel, rechten toe tot het verkrijgen van aandelen Nedap.

De bezoldiging voor de directie is als volgt opgebouwd:

I Vast jaarinkomen

Het vaste jaarinkomen wordt jaarlijks aangepast met een percentage dat gelijk is aan dat van de salarisverhoging van de Nedap CAO.

II Variabel jaarinkomen

- A Het tantième voor de directie als geheel bedraagt 6,5% van de jaarlijkse winstgroei vóór belastingen (exclusief tantième). In geval van winstherstel na een winstdaling in het jaar ervoor wordt de winstgroei bepaald ten opzichte van het aan de winstdaling voorafgaande jaar. Minimum tantième is 0, aan het maximum is geen grens gesteld. Mocht Nedap een overname plegen welke tot ‘gekochte’ winst leidt dan zal nader beslist worden welke consequenties dit heeft voor het tantième over het betreffende boekjaar.
- B Mede afhankelijk van het persoonlijk functioneren kan een discretionair tantième worden toegekend.

Voor de directie geldt een pensioenregeling die gebaseerd is op middelloon, waarbij algemene salarisverhogingen ook over verstreken dienstjaren worden meegenomen. Het pensioenrecht wordt met 2% per jaar opgebouwd.

Als pensioengrondslag geldt het vaste jaarinkomen.

Met de directie zijn geen afspraken gemaakt over een opzegtermijn of afvloeiingsregeling.

Beheersingssysteem

Nedap kent een adequaat en effectief beheersingssysteem, waarvan het doel is:

- toetsen van de werkelijke gang van zaken aan de doelstellingen,
- leidinggevend de controle te laten behouden over aan anderen gedelegeerde verantwoordelijkheden,
- beheersen van geld en op geld waardeerbare stromen binnen de organisatie,
- signaleren en inperken van risico's,
- voorkomen van fraude.

De interne informatie- en rapportagestromen zien er als volgt uit:

- I Voor de directie van Nedap N.V. is in artikel 20 van de statuten vastgelegd welke handelingen uitsluitend mogen worden verricht na toestemming van de raad van commissarissen. Ieder jaar wordt door de directie aan de raad van commissarissen een toekomstbeeld gepresenteerd voor de komende twee jaren waarin, op basis van de dan bestaande kennis, de strategie wordt toegelicht en cijfermatig voor het komende jaar wordt onderbouwd, alsmede de verwachte ontwikkelingen voor het tweede jaar.

Periodiek (10 keer per jaar) wordt aan de raad van commissarissen gerapporteerd over de werkelijke gang van zaken in vergelijking met de begroting. De Raad komt in ieder geval vier keer per jaar bijeen of zoveel vaker als nodig, om o.a. deze rapportages te bespreken.

- II De klantgroepleiders leggen jaarlijks hun inzichten vast in een strategisch tweejarenplan. Hierin zijn, uitgaande van de doelstelling, de plannen met betrekking tot de markt, ontwikkelingsinspanningen, personeel en investeringen opgenomen. Periodiek (10 keer per jaar) vindt een rapportage aan de directie plaats op basis van de werkelijke gang van zaken in vergelijking met de begroting. Naast het rapportagesysteem is er een regelmatige uitwisseling van informatie tussen directie en klantgroep. Dit wordt vergemakkelijkt omdat directie en klantgroepleiding in Groenlo zijn gehuisvest.

Daarnaast vindt tussen directie en klantgroepleiders overleg plaats voordat een definitieve beslissing wordt genomen met betrekking tot:

- wezenlijke marktbeslissingen,
- ontwikkelingsprojecten,
- aanstellen medewerkers,
- investeringen.

Voor directies van dochterondernemingen is eveneens vastgelegd voor welke handelingen toestemming van de directie van de N.V. vereist is. Verder wordt elk jaar een begroting – winst- en verliesrekening, balans, investeringen, personeelsbezetting en kasstroomoverzicht – voor het komend jaar ingediend. Ook hier wordt in de loop van het jaar (10 keer) periodiek gerapporteerd aan directie van de N.V. en klantgroepleiding over de werkelijke gang van zaken in vergelijking met de begroting.

- III Intern vervult de groep controlling Groenlo een leidende rol in de cijfermatige doorrekening van strategie en de diverse plannen en volgt zij de uitvoering hiervan naar de gestelde doelstellingen.

Zij zorgt ervoor dat de administratieve organisatie en verwerking van gegevens zodanig zijn, dat aan een eenduidige en juiste behandeling van alle financiële en bedrijfseconomische zaken wordt voldaan. Op grond van de voor de leiding noodzakelijke informatie heeft zij een op voorgeschreven richtlijnen gebaseerd, uniform rapportagesysteem met toelichting ingevoerd. Zij bewerkstelligt dat deze rapportage juist, tijdig en volledig ter beschikking komt (10 keer per jaar). De groep bewaakt verder de risico's, beheerst de waarestromen binnen de organisatie en ziet toe op naleving van wettelijke regels en van overeenkomsten. Zij rapporteert hierover, indien noodzakelijk, aan de leiding. Zij beoordeelt de administratieve organisaties waarbij aandacht wordt geschonken aan het voorkomen van fraudemogelijkheden.

Ten aanzien van valutarisico's beoordeelt de groep in hoeverre deze, in voorkomende situaties, kunnen en moeten worden afgedekt.

Het risico voortvloeiende uit insolventie van klanten wordt verkleind door een kredietverzekering.

Voor wat betreft de externe verslaglegging neemt zij de door de International Accounting Standards Board vastgestelde en door de Europese Unie aanvaarde standaarden als leidraad.

- IV De externe accountant vervult vervolgens zijn rol als objectief beoordelaar van dit proces voor de uit hoofde van de jaarrekeningcontrole relevante delen.

Externe communicatie

Ten minste vijf keer per jaar publiceert Nedap een overzicht van de stand van zaken. Naast het jaarverslag betreft dat berichten over de financiële gang van zaken over het eerste halve en het hele jaar, aangevuld met twee tussentijdse rapportages over ontwikkelingen in de voor haar relevante markten, respectievelijk in het voor- en het najaar. Deze berichten en allerhande overige informatie zijn ook te vinden op de website www.nedap.com. Daarnaast communiceert Nedap regelmatig met diverse geïnteresseerde partijen.

Best practice bepalingen

Tegen de achtergrond van het ondernemen dat Nedap in praktijk brengt – innovatief, projectmatig, flexibel georganiseerd – vragen enkele bepalingen van de Code nader commentaar, omdat zij door Nedap afwijkend worden toegepast. Aan de hand van de volgorde van de Code gaat het daarbij om de volgende bepalingen:

II.1.1 Een bestuurder wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Herbenoeming kan telkens voor een periode van maximaal vier jaar plaatsvinden.

Gelet op het langetermijnkarakter van het Nedap-beleid worden bestuurders bij Nedap aangesteld voor onbepaalde tijd. Het functioneren van een bestuurder, dat jaarlijks geëvalueerd wordt door commissarissen, is bepalend voor de zittingsduur.

II.1.3 Als instrument van het interne risicobeheersings- en controlesysteem hanteert de vennootschap in ieder geval:

b) een gedragscode die in ieder geval op de website van de vennootschap wordt geplaatst;

Het handelen van Nedap en haar medewerkers wordt gekenmerkt door een integere houding. Deze integriteit is niet gebaseerd op allerlei formele regels, maar op datgene waarvan ieder normaal mens weet wat goed of fout is. Eerlijkheid en het voor vergissingen uit durven en mogen komen, zijn hierbij cruciaal. Het belang van de cliënt en van Nedap staat voor elke medewerker in zijn handelen voorop. De leiding speelt hier een zeer belangrijke rol om het besef hiervan levend te houden. Uiteindelijk geldt nog steeds: goed voorbeeld, doet goed volgen. Het schriftelijk vastleggen van deze gedragscode past niet bij onze organisatie en druist in tegen de wijze waarop wij met elkaar omgaan.

II.1.6 Het bestuur draagt er zorg voor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie de mogelijkheid hebben te rapporteren over vermeende onregelmatigheden van algemene, operationele, en financiële aard binnen de vennootschap aan de voorzitter van het bestuur of aan een door hem aangewezen functionaris. Vermeende onregelmatigheden die het functioneren van bestuurders betreffen worden gerapporteerd aan de voorzitter van de raad van commissarissen. De klokkenluidersregeling wordt in ieder geval op de website van de vennootschap geplaatst.

De verhoudingen en open structuur binnen de Nedap-organisatie zijn zodanig dat (vermeende) onregelmatigheden van wie dan ook zonder angst voor repercussies aan de kaak kunnen worden gesteld. Hiervoor is geen aparte regeling nodig.

II.2.6 De raad van commissarissen stelt een reglement vast waarin regels worden gesteld ten aanzien van het bezit van en transacties in effecten door bestuurders anders dan die uitgegeven door de 'eigen' vennootschap. Enz.

De afspraak geldt dat het nemen van een (potentieel) strijdig te achten belang in een andere vennootschap wordt vermeden en, in geval van twijfel, vooraf met commissarissen wordt besproken. Gelet op de omvang en marktpositie van Nedap achten commissarissen overigens een reglement voor effectenbezit en -transacties in andere vennootschappen dan Nedap voor de directie overbodig.

II.2.7 De maximale vergoeding bij onvrijwillig ontslag bedraagt éénmaal het jaarsalaris (het 'vaste' deel van de bezoldiging). Indien het maximum van éénmaal het jaarsalaris voor een bestuurder die in zijn eerste benoemingstermijn wordt ontslagen kennelijk onredelijk is, komt deze bestuurder in dat geval in aanmerking voor een ontslagvergoeding van maximaal tweemaal het jaarsalaris.

Zoals onder II.1.1 vermeld, wordt een bestuurder bij Nedap voor onbepaalde tijd benoemd en kent derhalve geen eerste benoemingstermijn. Mocht onverhoopt blijken dat een bestuurder onvoldoende functioneert, dan zal bij ontslag de ontslagvergoeding mede bepaald worden door de lengte van het dienstverband met Nedap.

Principe

Vaststelling en openbaarmaking van de bezoldiging. Het bezoldigingsbeleid wordt ter vaststelling aan de algemene vergadering van aandeelhouders voorgelegd.

Het bezoldigingsbeleid dat t.a.v. de directie wordt gevoerd staat vermeld onder het hoofdstuk Governance en is contractueel met de directie overeengekomen.

III.1.1 De taakverdeling van de raad van commissarissen, alsmede zijn werkwijze worden neergelegd in een reglement. De raad van commissarissen neemt in het reglement een passage op voor zijn omgang met het bestuur, de algemene vergadering van aandeelhouders en, eventueel, de ondernemingsraad. Het reglement wordt in ieder geval op de website van de vennootschap geplaatst.

Gelet op het karakter van de onderneming en de daarop afgestemde werkwijze van de raad van commissarissen zoals aangeduid in het Bericht aan Aandeelhouders, acht de raad van commissarissen het niet wenselijk om, gelet op zijn omvang en de vereiste flexibiliteit in zijn werkwijze, zijn omgang met de directie, de algemene vergadering van aandeelhouders en de ondernemingsraad in een formeel reglement vast te leggen.

III.3.3 Alle commissarissen volgen na benoeming een introductieprogramma, waarin in ieder geval aandacht wordt besteed aan algemene financiële en juridische zaken, de financiële verslaggeving door de vennootschap, de specifieke aspecten die eigen zijn aan de desbetreffende vennootschap en haar ondernemingsactiviteiten, en de verantwoordelijkheden van een commissaris. De raad van commissarissen beoordeelt jaarlijks op welke onderdelen commissarissen gedurende hun benoemingsperiode behoefte hebben aan nadere training of opleiding. De vennootschap speelt hierin een faciliterende rol.

De omvang van Nedap alsmede haar organisatievorm is zodanig dat geen formeel introductieprogramma nodig is. Vanzelfsprekend vindt passende introductie, inclusief een bedrijfsbezoek aan de hoofdvestiging in Groenlo plaats.

III.3.5 Een commissaris kan maximaal drie maal voor een periode van vier jaar zitting hebben in de raad van commissarissen.

De raad van commissarissen is van mening dat de kwaliteit en de bijdrage van de commissaris, in samenhang met zijn voor Nedap benodigde specifieke kennis, bepalend dienen te zijn voor de zittingsduur. Het functioneren van de Raad en zijn leden wordt jaarlijks geëvalueerd. De zittingsduur eindigt statutair op 72-jarige leeftijd.

III.4.1 De voorzitter van de raad van commissarissen ziet er op toe dat:

a) de commissarissen hun introductie- en opleidings- of trainingsprogramma volgen;

Zoals onder III.3.3 staat vermeld, kent Nedap geen formeel introductieprogramma.

Vanzelfsprekend blijft de voorzitter van de raad van commissarissen er op toezien, dat bekwaamheden van de commissarissen in overeenstemming zijn met de profielschets van de Raad en dat zij feitelijk ingewerkt raken.

III.7.3 **De raad van commissarissen stelt een reglement vast waarin regels worden gesteld ten aanzien van het bezit van en transacties in effecten door commissarissen anders dan die uitgegeven door de 'eigen' vennootschap. Enz.**

De afspraak geldt dat het nemen van een (potentieel) strijdig te achten belang in een andere vennootschap wordt vermeden en, in geval van twijfel, vooraf wordt besproken.

Gelet op de omvang en marktpositie van Nedap achten commissarissen overigens een reglement voor effectenbezit en -transacties in andere vennootschappen dan Nedap voor commissarissen overbodig.

IV.1 **Principe**

..... **De vennootschap stelt, voor zover het in haar mogelijkheid ligt, aandeelhouders in de gelegenheid om op afstand te stemmen en om met alle (andere) aandeelhouders te communiceren.**

Het aandelenbezit van Nedap is niet internationaal gespreid. Nedap is van mening dat de interesse van een Nedap-aandeelhouder voor het bedrijf en haar cultuur wordt getoond door op de vergadering zelf aanwezig te zijn en hier, indien nodig, aan de discussie deel te nemen. Juist bij belangrijke discussies is de persoonlijke aanwezigheid van belang. In voorkomende situaties kan stemmen bij volmacht oplossing bieden.

IV.1.4 **Het reservering- en dividendbeleid van de vennootschap (de hoogte en bestemming van reservering, de hoogte van dividend en dividendvorm) wordt als apart agendapunt op de algemene vergadering van aandeelhouders behandeld en verantwoord.**

Het reservering- en dividendbeleid vloeit rechtstreeks voort uit de strategie en het langetermijnbeleid van Nedap en zal binnen dat kader aan de orde worden gesteld.

Het doel van het langetermijnbeleid is het creëren van een duurzame meerwaarde voor klanten, medewerkers en aandeelhouders.

IV.1.5 **Het voorstel tot uitkering van dividend wordt als apart agendapunt op de algemene vergadering van aandeelhouders behandeld.**

Onder IV.1.4 staat vermeld dat de dividenduitkering rechtstreeks voortvloeit uit de strategie en het langetermijnbeleid. Als agendapunt zal de uitkering van dividend expliciet worden opgenomen.

V.2.1 **De externe accountant kan over zijn verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening worden bevraagd door de algemene vergadering van aandeelhouders. De externe accountant woont derhalve deze vergadering bij en is daarin bevoegd het woord te voeren.**

Ingevolge artikel 42 lid 3 van de statuten brengt de accountant omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en de directie. De uitslag van zijn onderzoek wordt weergegeven in een verklaring waarin staat dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen en van het resultaat in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 boek 2 BW. Deze accountantsverklaring is opgenomen onder Overige gegevens.

In de accountantsverklaring worden onder "verantwoordelijkheid van de accountant" diens werkzaamheden beschreven. Deze spreekt voor zichzelf.

De accountantsverklaringen bij Nedap zijn ongeclausuleerd, waardoor geen nadere toelichting nodig is. Mochten er onverhoopt clausules in voorkomen, dan zullen deze in het jaarverslag nader worden toegelicht op grond van de verantwoordingsplicht die commissarissen en directie hebben tegenover aandeelhouders. De aanwezigheid van de accountant in de aandeelhoudersvergadering is naar de mening van commissarissen en directie dan ook overbodig.

V.3.1 **De externe accountant en de auditcommissie worden betrokken bij het opstellen van het werkplan van de interne accountant. Zij nemen ook kennis van de bevindingen van de interne accountant.**

Nedap kent, gelet op haar omvang, geen interne accountant (evenmin als een auditcommissie).

Vanzelfsprekend wordt ook door de externe accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole de nodige aandacht aan het interne controlesysteem en de interne controle besteed. De controller van Nedap N.V. zorgt voor afstemming. De externe accountant en de controller wonen de vergadering van de raad van commissarissen bij waarin de jaarcijfers worden behandeld.

A. van der Velden

W. Badenhop
R.M. Wegman

Voorzitter raad
van commissarissen

Directie

Statutaire bepalingen inzake bijzondere rechten

Aan de raad van commissarissen en directie zijn o.a. de volgende bijzondere rechten toegekend:

Art. 10:
Voorstel tot uitgifte van nieuwe aandelen.

Art. 11:
Voorstel tot beperken c.q. uitsluiten voorkeursrecht.

Art. 18:
Vaststellen van het aantal leden van de directie.

Aan de raad van commissarissen zijn o.a. de volgende bijzondere rechten toegekend:

Art. 23:
Voorstel tot vaststelling bezoldigingsbeleid van de directie.
Vaststellen bezoldiging en verdere arbeidsvoorwaarden van iedere directeur.
Voorstel tot bezoldiging van de directie in vorm van (rechten tot nemen van) aandelen.

Art. 24:
Vaststellen aantal leden van de raad van commissarissen. De Raad dient minimaal uit drie leden te bestaan.

Art. 25:
Voordracht tot benoeming van commissarissen.

Statutaire bepaling inzake goedkeuring van besluiten van de directie conform artikel 20

Lid 1:
Onverminderd het elders in de statuten dienaangaande bepaalde zijn aan de goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van de directie tot:

- a. uitgifte en verkrijging van aandelen in en schuldbrieven ten laste van de vennootschap of van schuldbrieven ten laste van een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma waarvan de vennootschap volledig aansprakelijke vennote is;
- b. aanvraag van notering of van intrekking der notering van de onder a. bedoelde stukken in de prijscourant van enige beurs;
- c. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de vennootschap of een afhankelijke maatschappij met een andere rechtspersoon of vennootschap dan wel als volledig aansprakelijke vennote in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de vennootschap;
- d. het nemen van een deelneming ter waarde van ten minste een vierde van het bedrag van het geplaatste kapitaal met de reserves volgens de balans met toelichting van de vennootschap, door haar of een afhankelijke maatschappij in het kapitaal van een andere vennootschap, alsmede het ingrijpend vergroten of verminderen van zulk een deelneming;
- e. investeringen welke een bedrag gelijk aan ten minste een vierde gedeelte van het geplaatste kapitaal met de reserves der vennootschap volgens haar balans met toelichting vereisen;
- f. een voorstel tot wijziging van de statuten;
- g. een voorstel tot ontbinding van de vennootschap;
- h. aangifte van faillissement en aanvraag van surséance van betaling;
- i. beëindiging van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap of van een afhankelijke maatschappij tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek;
- j. ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap of van een afhankelijke maatschappij;
- k. een voorstel tot vermindering van het geplaatste kapitaal;
- l. een voorstel tot fusie of splitsing in de zin van Titel 7, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Lid 2:
Voorts zijn aan de goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van de directie tot:

- a. het vaststellen van de operationele en financiële doelstellingen van de vennootschap, de strategie die moet leiden tot het realiseren van die doelstellingen en de randvoorwaarden die bij die strategie worden gehanteerd;
- b. aanstelling van functionarissen als bedoeld in artikel 19, lid 2 en vaststelling van hun titulatuur;
- c. het aangaan van procedures, met uitzondering van het nemen van conservatoire maatregelen, welke geen uitstel dulden;
- d. het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen;
- e. het aangaan van borgtochten;
- f. het aangaan van geldleningen en kredietovereenkomsten. Is een kredietovereenkomst gesloten, dan is de toestemming van de raad van commissarissen niet nodig voor het gebruik maken van deze faciliteit;
- g. het aangaan van fusies, het verkrijgen, liquideren en vervreemden van deelnemingen;
- h. het stichten en opheffen van vestigingen.

Lid 3:

De raad van commissarissen kan bepalen dat een in lid 2 bedoeld besluit niet aan zijn goedkeuring is onderworpen wanneer het daarmee gemoeide belang een door de raad van commissarissen te bepalen waarde niet te boven gaat.

Lid 4:

Aan de goedkeuring van de algemene vergadering zijn onderworpen de besluiten van de directie omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de vennootschap of de onderneming, waaronder in ieder geval is begrepen:

- a. overdracht van de onderneming of vrijwel de gehele onderneming aan een derde;
- b. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de vennootschap of een dochtermaatschappij met een andere rechtspersoon of vennootschap dan wel als volledig aansprakelijke vennote in een commanditaire vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de vennootschap;
- c. het nemen of afstoten van een deelneming in het kapitaal van een vennootschap ter waarde van ten minste een derde van het bedrag van de activa volgens de balans met toelichting of, indien de vennootschap een geconsolideerde balans opstelt, volgens de geconsolideerde balans met toelichting volgens de laatst vastgestelde jaarrekening van de vennootschap, door haar of een dochtermaatschappij.

Lid 5:

Het ontbreken van de goedkeuring van de raad van commissarissen casu quo de algemene vergadering op een besluit als bedoeld in dit artikel tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van directie of directeuren niet aan, met uitzondering van het besluit als bedoeld in het eerste lid onder l. en het tweede lid onder a.